

ALFRED KONIECZNY

Uniwersytet Wrocławski

Pierwsza akcja deportacji wrocławskich Żydów z 25 listopada 1941 r.

Dotychczasowe badania nad zagładą społeczności żydowskiej na Dolnym Śląsku, skupionej głównie we Wrocławiu, ujawniły, że dokonała się ona głównie w wyniku jedenastu tzw. akcji deportacyjnych (*Abschiebungsaktionen, Evakuierungen*) przeprowadzonych w okresie między 25 listopada 1941 r. a 26 kwietnia 1944 r.¹ Znane są już daty poszczególnych akcji, początkowe miejsca docelowe transportów, szczegółowo udokumentowano historię i ofiary transportów skierowanych do obozu-getta Theresienstadt², wciąż jednak brakuje dokładnego opracowania trzech pierwszych akcji: z 25 listopada 1941 r., 13 kwietnia i 3 maja 1942 r. oraz siódmej deportacji z 5 marca 1943 r., bez których pełny bilans ofiar dolnośląskiego holocaustu pozostaje wciąż niepełny.

Przedmiotem niniejszego opracowania są dzieje pierwszej deportacji wrocławskich Żydów z 25 listopada 1941 r. Zasadniczą trudnością, jaka powstrzymywała dotąd badaczy przed podjęciem tego zadania, jest brak oficjalnej listy transportowej osób włączonych przez gestapo do deportacji. W tej niekorzystnej sytuacji podstawowym zadaniem było podjęcie mozolnego trudu jej możliwie pełnego odtworzenia. Podstawową bazę źródłową dla tego niełatwego przedsięwzięcia stanowiły akta niemieckiej administracji skarbowej Dolnego Śląska, zwłaszcza jej obszerny dział dotyczący konfiskaty mienia żydowskiego, prze-

¹ Por. F. Połomski, *Holocaust we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku (1941–1944) w świetle dokumentów administracji skarbowej*, „Dzieje Najnowsze”, 1986, nr 3–4; *idem*, *Deportacje Żydów z Dolnego Śląska w latach 1941–1944. Próba rekonstrukcji*, AUWr, Historia 84, Wrocław 1991; K. Jonca, *Deportacje niemieckich Żydów z Wrocławia w świetle relacji naocznych świadków (1941–1944)*, Studia nad Faszyzmem i Zbrodniami Hitlerowskimi, t. XVII, Wrocław 1994.

² A. Konieczny, *Deportacje dolnośląskich Żydów do obozu-getta Theresienstadt w latach 1942–1944*, Studia..., t. XXVIII, Wrocław 2005. Tam też odesłanie do szczegółowych opracowań kolejnych transportów.

chowywane w Archiwum Państwowym we Wrocławiu³. Szczegółowa kwerenda w tym zespole aktowym pozwoliła wyselekcjonować spośród kilku tysięcy jednostek archiwalnych około 520 teczek z dokumentacją dotyczącą konfiskaty mienia osób objętych listopadową deportacją. Na ich podstawie można było prześledzić przygotowania do transportu, procedurę konfiskaty majątku, ale przede wszystkim poznać nazwiska zdecydowanej większości osób przewidzianych do deportacji. Przyjęta przez administrację skarbową numeracja poszczególnych spraw majątkowych, a w jej obrębie dodatkowa numeracja osób wyznaczonych do deportacji, dała możliwość określenia stopnia kompletności zachowanego materiału źródłowego. Powstały rejestr urzędu skarbowego, prowadzony przy nadprezydencie finansowym prowincji dolnośląskiej, wykazywał łącznie 609 spraw obejmujących tysiąc osób, wypełniał zatem limit ustalony przez Główny Urząd Bezpieczeństwa Rzeszy dla transportów deportacyjnych. W zachowanym zespole archiwalnym brakuje jednak 85 teczek spraw obejmujących co najmniej 153 osoby przewidziane do transportu. Łukę tę – 13,9% spraw i 15,3% osób – dało się częściowo wypełnić na podstawie innych dokumentów, wśród których najważniejszy był wykaz 383 osób z interesującego nas transportu, sporządzony przez Urząd Skarbowy Wrocław-Południe⁴. Wykorzystanie wszystkich znanych dziś źródeł pozwoliło na sporządzenie wykazu 935 osób objętych pierwszą deportacją, ujawniło też grupę co najmniej 30 osób wycofanych z transportu oraz dalszą grupę osób, które zagrożone deportacją popełniły samobójstwo lub zmarły przed odjazdem transportu. Należałoby sobie życzyć, by podobny rezultat dało się osiągnąć także przy rekonstrukcji dalszych zaginionych list transportowych.

* * *

Nie wdając się w szerszą analizę okoliczności przystąpienia kierownictwa Trzeciej Rzeszy do ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej w Niemczech i na terenach okupowanych, warto jednak wskazać na specyficzny ciąg wydarzeń poprzedzających masowe deportacje. I tak 31 lipca 1941 r. marszałek Rzeszy H. Göring, jako pełnomocnik do spraw Planu Czteroletniego, powierzył szefowi policji bezpieczeństwa i służby bezpieczeństwa SS R. Heydrichowi zadanie przygotowania wszelkich organizacyjnych, rzeczowych i materialnych środków niezbędnych do całościowego rozwiązania kwestii żydowskiej w niemieckiej strefie wpływów w Europie⁵. W ramach tych przygotowań 1 września 1941 r. ukazało się

³ Archiwum Państwowe we Wrocławiu, zespół Urząd Skarbowy Prowincji Dolnośląskiej we Wrocławiu i jej wyodrębniony dział: Konfiskata mienia żydowskiego, cytowane dalej jako AP Wrocław, USPD–KMŻ. Interesujący nas szczególnie dział KMŻ został uporządkowany i zinventaryzowany w 1957 r., przy czym – niestety – wybrakowano około 10% akt.

⁴ AP Wrocław, Urząd Skarbowy Wrocław-Południe, t. 575. Por. też listę 84 nazwisk w t. 481. Niestety, dokumenty te uległy uszkodzeniu podczas powodzi z 1997 r. i nie są już dostępne.

⁵ *Kennzeichen J. Bilder, Dokumente, Berichte zur Geschichte der Verbrechen des Hitlerfaschismus an den deutschen Juden 1933–1945*, H. Eschwege (red.), Berlin 1981, s. 170.

rozporządzenie policyjne o obowiązku oznakowania Żydów niemieckich gwiazdą Dawida⁶. Dnia 23 września Ministerstwo Komunikacji Rzeszy uzależniło korzystanie Żydów z publicznych środków lokomocji od posiadania policyjnego zezwolenia⁷, a 1 października rozporządzenie reichsführera SS i szefa niemieckiej policji H. Himmlera wstrzymało możliwość emigracji Żydów z Niemiec i z obszarów okupowanych⁸. W ten sposób zakończono proces gettoizacji ludności żydowskiej w Niemczech, osiągnięty m.in. przez jej koncentrację w wyznaczonych tzw. *Judenhäuser*, co miało wydatnie ułatwić późniejszą systematyczną deportację do ośrodków zagłady.

Wrocławska społeczność żydowska pod koniec sierpnia 1941 r. liczyła 7985 członków, zajmując czwarte miejsce w tzw. starej Rzeszy po Berlinie, Frankfurtcie nad Menem i Hamburgu⁹. Od kilku miesięcy trwała już w mieście akcja rugowania wielu rodzin żydowskich z zajmowanych mieszkań i przenoszenia ich do owych wyznaczonych przez władze NSDAP i wrocławską placówkę gestapo *Judenhäuser* oraz do tzw. wspólnot mieszkalnych urządzonych w Tormersdorf na Łużycach, w klasztorze cystersów w Krzeszowie oraz w pomieszczeniach po obozie Reichsarbeitsdienstu w Rybnej¹⁰.

W dniu 24 października 1941 r. szef policji porządkowej Kurt Daluge powiadomił pilnym pismem prowincjonalnych inspektorów policji porządkowej starej Rzeszy oraz w Wiedniu i Pradze, a także dowódcę tejże policji w okupowanej Rydze, iż policja bezpieczeństwa dokona w okresie od 1 listopada do 4 grudnia 1941 r. deportacji 50 tysięcy Żydów z Rzeszy, Austrii oraz Protektoratu Czech i Moraw w okolice Rygi i Mińska. Deportacje te odbędą się przy pomocy transportów kolejowych obejmujących po tysiąc osób, pod nadzorem funkcjonariuszy policji porządkowej¹¹. Wśród miejsc przygotowania tych transportów wymieniony został również Wrocław, stąd adresatem pisma był też miejscowy inspektor policji porządkowej, generał-major policji Paul Riege.

Ministerstwo Finansów Rzeszy w tajnym piśmie z 4 listopada 1941 r. pospieszyło z wyjaśnieniami odnośnie do mienia osób objętych deportacjami. Stwierdzono w nim, że mienie to zostanie zajęte na rzecz Rzeszy Niemieckiej; Żydom pozostawi się jedynie po 100 marek i 50 kg bagażu na osobę. Gestapo jako organizator deportacji zadba o zabezpieczenie mienia. Osoby przewidziane do wydalenia z Niemiec winny sporządzić na specjalnym formularzu spis swego majątku i przedłożyć go gestapo, które dokona opieczętowania opusz-

⁶ Reichsgesetzblatt I, s. 547 – Polizeiverordnung über die Kennzeichnung der Juden.

⁷ H. Eschwege, *op. cit.*, s. 179–181.

⁸ *Ibidem*, s. 207.

⁹ I. Arndt, H. Boberach, *Dimension des Völkermords. Die Zahl der jüdischen Opfer des Nationalsozialismus*, München 1991, s. 24.

¹⁰ Por. A. Konieczny, *Tormersdorf – Grüssau – Riebzig. Obozy przejściowe dla Żydów Dolnego Śląska z lat 1941–1943*, Wrocław 1997.

¹¹ H. Eschwege, *op. cit.*, s. 189.

zonych mieszkań. Podstawą prawną do zajęcia mienia były zwłaszcza: ustawa o konfiskacie mienia wrogów narodu i państwa z 14 lipca 1933 r. w powiązaniu z ustawą o konfiskacie mienia komunistycznego z 26 maja tegoż roku. Decyzje o konfiskacie zostaną wydane przez właściwego terytorialnie prezydenta rejencji, a ich doręczenie nastąpi przed odejściem transportu przez komornika sądowego. Zarządzanie zajęтым mieniem oddano w ręce ministra finansów, który zadanie to przekazał prowincjonalnym nadprezydentom finansowym (we Wrocławiu był nim tajny radca finansowy Georg Wapenhensch). Na koniec szef resortu zalecił swym podwładnym, by w rozmowach telefonicznych na temat deportacji Żydów używano określenia „akcja”¹².

Zapowiedź włączenia Wrocławia do akcji deportacyjnej już w listopadzie 1941 r. musiała pociągnąć za sobą niezwłoczne przystąpienie do odpowiednich działań przygotowawczych. Wrocławskie gestapo i policja porządkowa miały wprawdzie już pewne doświadczenia w tym zakresie, zdobyte podczas tzw. akcji mieszkaniowych, tj. przymusowej ewakuacji setek rodzin żydowskich do Tormersdorf, Krzeszowa i Rybnej, lecz tym razem chodziło o deportację poza granice Rzeszy, definitywne wydalenie z miasta tysiąca osób. Niezbędne było przygotowanie miejsca koncentracji tak licznej grupy, mobilizacja sił policyjnych w dniu rozpoczęcia akcji, przygotowanie decyzji o konfiskacie majątku na podstawie wykazu osób przewidzianych do deportacji opracowanego przez gestapo itd.

O poszczególnych fazach przygotowań zachowały się tylko skąpe informacje. Ich pierwszy niejako ślad odnotował Willy Cohn, wrocławski historyk żydowski, który w swym dzienniku zapisał pod datą 11 listopada 1941 r., iż na zarządzenie władz musiano opróżnić z krzeseł salę w Domu Przyjaciół przy Neue Graupenstrasse 3/4 (obecnie ul. Sądowa; dom nie istnieje). Powód nie był jasny, choć można było przypuszczać, że chodziło o uzyskanie pomieszczenia na zbiórkę, „gdy znów odtransportuje się Żydów”¹³. Pod datą 15 listopada Cohn zapisał wiadomość otrzymaną drogą pocztową, iż prawdopodobnie 30 listopada jego rodzina będzie musiała opuścić mieszkanie i zostanie zapewne „wysłana”, o ile gmina żydowska jej nie wyreklamuje¹⁴. Szansa na takie wyreklamowanie ponoć istniałaby, gdyby rodzina znalazła sobie nowe lokum. Cohn dowiedział się też, że podobne wypowiedzenia otrzymało wówczas 300 rodzin, co jego zdaniem obejmowałyby około 1000–1500 osób. W dwa dni później Cohn próbował w zarządzie gminy załatwić sprawę reklamacji; od jej przewodniczącego dra Georga Kohna usłyszał jednak, że w gestapo nie ma takiej możliwości¹⁵. Niestety, zapisy w dzienniku kończą się w połowie zdania w dniu 17 listopada.

¹² *Ibidem*, s. 199.

¹³ W. Cohn, *Kein Recht, nirgends. Tagebuch vom Untergang des Breslauer Judentums 1933–1941*, t. 2, Köln-Weimar-Wien 2007, s. 1006.

¹⁴ *Ibidem*, s. 1007–1008.

¹⁵ *Ibidem*, s. 1009.

Zapowiedziany pierwotnie na dzień 30 listopada termin rozpoczęcia akcji nie okazał się prawdziwy; być może został celowo fałszywie podany przyszłym ofiarom. Akcja rozpoczęła się natomiast w godzinach porannych w piątek 21 listopada 1941 r. Świadek wydarzeń, 22-letni wówczas Ismar Pick, zamieszkały przy Sonnenstrasse 22 (dziś ul. Pawłowa) zeznał w 1962 r.:

„Dokładnie utkwiły mi w pamięci pierwsze transporty deportacyjne z Wrocławia. Pierwszy z nich, złożony z ok. tysiąca kobiet, mężczyzn i dzieci zestawiono w listopadzie 1941 r. Ludzie ci zostali zabrani przez policję (w mundurach) ze swych mieszkań około godziny 6 nad ranem i wolno im było zabrać tylko najbardziej niezbędne rzeczy. Samochodami ciężarowymi przewieziono ich do tzw. obozu zbiorczego Schiesswerder (plac Strzelecki). Ponieważ wieść o akcji rozprzestrzeniła się w błyskawicznym tempie wśród nas Żydów, duże grupy naszych ludzi udawały się na plac Strzelecki. Odkryliśmy niezwłocznie, że zadaniem umundurowanej policji było tylko doprowadzenie na plac Strzelecki ludzi aresztowanych. Począwszy od tego punktu, dowodzili Hampel i Fey [funkcjonariusze gestapo – A.K.] [...] Poszliśmy dlatego na plac Strzelecki, gdyż niemal każdy z nas miał krewnych lub przyjaciół, lecz, niestety, przy wejściu zabroniono nam wstępu, choć przecież chcieliśmy naszym kochanym powiedzieć do widzenia. Poza tym mieszkania deportowanych zostały niezwłocznie zaplombowane przez gestapo. Mieszkania stały jeszcze przez kilka dni opuszczone, zanim je zajęto”¹⁶.

Okoliczności towarzyszące koncentracji osób przewidzianych do deportacji, przytoczone przez świadka, znajdują liczne potwierdzenia w zachowanej korespondencji z urzędami skarbowymi. Tak np. inwalida wojenny Hugo Holz „został nagle wczesnym rankiem zabrany”¹⁷. Był on lokatorem żydowskiego przytułku przy Schweidnitzer Stadtgraben 28 (dziś ul. Podwale), będącego zarazem i domem starców. Placówkę tę wówczas „całkowicie opróżniono”, czytamy w innym miejscu¹⁸, co oznacza, że podobnie postąpiono z innymi lokatorami. Emma Frenzel „została zabrana przez funkcjonariuszy policji z mieszkania”¹⁹; Berta Behr została „zabrana przez 2 funkcjonariuszy”²⁰, dr Ilse Abramczyk dano niewiele czasu na opuszczenie mieszkania przed „zabraniem do obozu zbiorczego”²¹; zabranie przez policję odnotowano też u Käte Simmenauer²² i Idy Soberski²³. Wszystko to dowodzi szeroko zakrojonej akcji policyjnej, przeprowadzonej z wykorzystaniem momentu zaskoczenia.

¹⁶ K. Jonca, *op. cit.*, s. 231.

¹⁷ AP Wrocław, USPD–KMŻ 1528, s. 21.

¹⁸ *Ibidem*, USPD–KMŻ 3802, s. 11.

¹⁹ *Ibidem*, USPD–KMŻ 977, s. 28.

²⁰ *Ibidem*, USPD–KMŻ 167.

²¹ *Ibidem*, USPD–KMŻ 18.

²² *Ibidem*, USPD–KMŻ 3299.

²³ *Ibidem*, USPD–KMŻ 3321, s. 23.

Lista mieszkań, do których wysłano funkcjonariuszy policji, obejmuje niemal 290 pozycji. Jej przesłedzenie rzuca interesujące światło na ówczesne rozmieszczenie ludności żydowskiej we Wrocławiu. W pewnej mierze może też być odbiciem polityki władz hitlerowskich odnośnie do planowanego rugowania rodzin żydowskich z określonych rejonów miasta. Adresy te znajdowały się na 84 ulicach. Pod 12 numerami na ul. Pawłowa (Sonnenstrasse) zabrano łącznie 68 osób, pod 12 numerami na ul. Świebodzkiej (Freiburger Strasse) zabrano 66 osób, z 11 numerów na Włodkowica (Wallstrasse) wyprowadzono 65 osób, z 18 numerów na ul. Marszałka J. Piłsudskiego (Gartenstrasse) 63 osoby, z 19 numerów ul. T. Zielińskiego (Höfchenstrasse) 58 osób, z 19 numerów na ul. Lwowskiej (Viktoriastrasse) 50 osób, z 14 numerów na ul. Szczęśliwej (Augustastrasse) 44 osoby, z 12 numerów na ul. Przestrzennej (Goethestrasse) 32 osoby, z 8 numerów na ul. J. Lelewela (Zimmerstrasse) 30 osób, a z 6 numerów na ul. Trwałej (Körnerstrasse) także 30 osób.

Pod numerem Freiburgerstr. 42 zabrano 21 osób; z mieszkań przy Körnerstrasse 24/26 wyprowadzono 18 osób, z 4 posesji (Freiburger Str. 23, Sonnenstrasse 28 i 38 oraz Zimmerstrasse 4a) zabrano po 13 osób; po 12 osób zabrano z Fischergasse 14 (ul. Rybacka) i Sonnenstrasse 15; 11 osób zabrano z Sonnenstrasse 21; po 10 osób zabrano z Gartenstrasse 34, Götzenstrasse 19 (ul. Owsiana), Sonnenstrasse 19 i Wallstrasse 33; po 9 osób zabrano z 3 mieszkań, po 8 osób z 6 mieszkań, po 7 osób z 9 mieszkań, po 6 osób z 14 mieszkań, po 5 osób z 18 mieszkań, po 4 osoby z 26 mieszkań, po 3 osoby z 38 mieszkań, po 2 osoby z 72 mieszkań, po 1 osobie z 88 mieszkań. Powyższe dane ilustrują też wyniki prowadzonej przez władze systematycznej akcji rugowania Żydów z wynajmowanych mieszkań i koncentrowania ich w tzw. *Judenhäuser*.

Osoby objęte akcją były kierowane do „oboju zbiorczego” (*Sammellager*) zorganizowanego w pomieszczeniach znanego we Wrocławiu ośrodka rekreacji i rozrywki – Etablissement Schiesswerder przy placu Strzeleckim. Interwenująca policja działała według otrzymanych z gestapo list, które nie miały jeszcze ostatecznego charakteru, lecz były korygowane do momentu odjazdu transportu z powodu różnych zaszłości w celu zebrania nakazanego limitu tysiąca osób. Tak np. na początkowej liście znalazł się dyrektor szpitala żydowskiego dr Siegmund Hadda z małżonką. Już o godzinie 6 rano powiadomiono go telefonicznie ze szpitala, że nie będzie można przeprowadzić operacji z powodu braku personelu. Pół godziny później policja aresztowała doktora i jego żonę w mieszkaniu w celu „odtransportowania”. Areszt trwał do południa, kiedy interwencja zarządu gminy żydowskiej spowodowała ich zwolnienie²⁴. Radość z odzyskanej wolności zmąciła jednak wiadomość o aresztowaniu brata doktora, architekta Moritza Haddy. W szpitalu okazało się też, że znaczna część personelu została aresztowana.

Traumatyczne okoliczności towarzyszące *Sammelaktion*, zapowiedź „odtransportowania”, „ewakuacji”, czy „wydalenia” musiały wywołać u zatrzymanych szok, głęboką rozpacz, poczucie beznadziejności. Wiele osób nie widziało

²⁴ B. Genzow, *Der Breslauer Arzt Dr. med. Siegmund Hadda*, Dülmen 2001, s. 88.

w tej sytuacji innego wyjścia, jak targnięcie się na własne życie. Oto dające się potwierdzić przypadki takich desperackich czynów: 21 listopada po przedawkowaniu środków nasennych zmarły w szpitalu żydowskim 44-letnia Herta Oelsner²⁵ i 54-letnia Erna Reich²⁶, ponadto 79-letni Sigismund Creutzberger²⁷, 58-letnia Erna Gerstmann²⁸ i 65-letnia Rosa Ledermann²⁹; 22 listopada poszła w ich ślady 46-letnia Rosa Reich³⁰; 23 listopada dołączyły do nich 67-letnia Valeska Hülsen³¹ i 58-letnia Marta Seliger³² oraz 50-letni Gerhard Schweitzer³³; 24 listopada powiesiła się w Schiesswerderze 61-letnia Bianka Bedach³⁴, odeszła także 52-letnia Lea Deutschkron³⁵; 25 listopada samobójstwo popełnili 63-letnia Johanna Hecht³⁶, 51-letnia Tana Juliusburger – po przedawkowaniu środków nasennych³⁷, 82-letni Max Rosenthal³⁸ i będąca już po formalnościach związanych z zamierzoną deportacją 49-letnia Johanna Schwarzbaum³⁹. Zwłoki wymienionych zostały złożone na cmentarzu przy ul. Lotniczej na Pilczycach⁴⁰.

Ubytki spowodowane samobójstwami zostały niezwłocznie uzupełnione nowymi osobami. Prócz tych co najmniej 15 nieszczęśników trzeba było także znaleźć „zamienników” na miejsce niewielu zapewne wyreklamowanych przez gminę żydowską oraz za około 30-osobową grupę wycofanych z innych powodów. Możliwości wyreklamowania były prawdopodobnie bardzo ograniczone, skoro wśród osób objętych transportem znalazło się wielu pracowników gminy żydowskiej z rabinem dr. Rubinem Halpersohnem na czele, trzech adwokatów (Robert Glaser, dr Max Goldmann – doradca do spraw emigracyjnych, Erich Hartmann), kilkunastu nauczycieli, ponad 20 pielęgniarzy i pielęgniarek ze szpitala żydowskiego i domów opieki, wielu lekarzy, osoby z tytułami doktorskimi, a wśród nich dr Willy Cohn, historyk i autor obszernego pamiętnika⁴¹, itd.

²⁵ Urząd Stanu Cywilnego Wrocław, nr aktu zgonu II (2–1740).

²⁶ *Ibidem*, nr aktu zgonu II(5–1739).

²⁷ AP Wrocław, USPD–KMŻ 666.

²⁸ *Ibidem*, USPD–KMŻ 1105.

²⁹ D. Bogacz, *Samobójstwa niemieckich Żydów we Wrocławiu. Ze studiów nad zagładą Żydów w okresie „Ostatecznego rozwiązania” kwestii żydowskiej (1941–1944)*, Studia..., t. XIII, Wrocław 1990, s. 261.

³⁰ Urząd Stanu Cywilnego Wrocław, nr aktu zgonu II (5–1747).

³¹ *Ibidem*, nr aktu zgonu II (5–1746).

³² D. Bogacz, *op. cit.*, s. 261.

³³ Urząd Stanu Cywilnego Wrocław, nr aktu zgonu II (5–1744).

³⁴ AP Wrocław, USPD–KMŻ 162, s. 1 – pismo wrocławskiego gestapo z 2 sierpnia 1942 r.

³⁵ D. Bogacz, *op. cit.*, s. 260.

³⁶ AP Wrocław, USPD–KMŻ 1395.

³⁷ Urząd Stanu Cywilnego Wrocław, nr aktu zgonu II (5–1752).

³⁸ D. Bogacz, *op. cit.*, s. 261.

³⁹ AP Wrocław, USPD–KMŻ 3233.

⁴⁰ B. Genzow, *op. cit.*, s.89. Wymieniona tu wśród ofiar samobójstw Toni Presser popełniła samobójstwo dopiero w związku z VII akcją – 27 lutego 1943 r.

⁴¹ Por. W. Cohn, *Verwehte Spuren. Erinnerungen an das Breslauer Judentum vor seinem Untergang*, Köln-Weimar-Wien 1995.

Nie do końca jasne są powody wycofania z transportu. Wydaje się, że główna przyczyna to ciężka choroba i zbyt zaawansowany wiek. Tak przykładowo ciężka choroba męża Friedy Badrian, 59-letniego Wolfa, spowodowała anulowanie dotyczącej ich decyzji deportacyjnej⁴². Zły stan zdrowia przesądził też o zwolnieniu 40-letniego Kurta Bannasa i skierowaniu go do żydowskiego szpitala⁴³. Natomiast sędziwy wiek (89 lat) zdecydował o wycofaniu Rosalie Tausk⁴⁴. Wycofanym z transportu zwrócono 25 listopada, albo też w następnych dniach, klucze do mieszkań oraz inne zdeponowane rzeczy, a także kwoty pieniężne pobrane rzekomo na pokrycie kosztów podróży. Dla przykładu od małżeństwa Badrian pobrano 100 marek⁴⁵, od Margarete Basch 87,39 marek⁴⁶, od Lucie Behnsch 100,82 marek⁴⁷, od małżeństwa Danziger 85,78 marek⁴⁸, od Auguste Friedländer, pielęgniarki w domu starców przy ul. Grabiszyńskiej 51 aż 315,55 marek⁴⁹, od Hildy Hauschner 18,15 marek⁵⁰, od małżeństwa Leiser 155,01 marek⁵¹ itd. Zróżnicowane kwoty wskazują, iż w momencie aresztowania osoby dysponowały jedynie skromnymi sumami. Prezydent rejencji wrocławskiej pismem z 5 stycznia 1942 r. poinformował nadprezydenta finansowego we Wrocławiu o anulowaniu decyzji dotyczących konfiskaty mienia osób wycofanych z transportu⁵².

Tymczasem w pomieszczeniach Schiesswerderu trwały formalności związane z rejestracją mienia osób objętych planem deportacji. Głowom rodzin i osobom samodzielnym wręczone zostały do wypełnienia 8-stronicowe formularze oświadczeń majątkowych (*Vermögenserklärung*). W części A należało podać dokładne personalia, miejsce zamieszkania, zawód i miejsce ostatniej pracy, imię żony, personalia dzieci pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, mieszkających samodzielnie ze wskazaniem posiadających własny majątek; należało też wskazać członków rodziny objętych akcją „emigracyjną”. W części B wezwano do wskazania aktualnego krajowego i zagranicznego mienia, które należało szczegółowo wymienić co do ilości i wartości w ośmiu kategoriach:

⁴² AP Wrocław, USPD–KMŻ 114, s. 15 – pismo Friedy Badrian do nadprezydenta finansowego z 7 lutego 1942 r.

⁴³ *Ibidem*, USPD–KMŻ 131, s. 12 – pismo Kurta Bannasa do nadprezydenta finansowego z 2 grudnia 1941 r.

⁴⁴ *Ibidem*, USPD–KMŻ 3473. Po wycofaniu z transportu powróciła do swego mieszkania.

⁴⁵ Jak przypis 42.

⁴⁶ AP Wrocław, USPD–KMŻ 145.

⁴⁷ *Ibidem*, USPD–KMŻ 163.

⁴⁸ *Ibidem*, USPD–KMŻ 692.

⁴⁹ *Ibidem*, USPD–KMŻ 989.

⁵⁰ *Ibidem*, USPD–KMŻ 1382.

⁵¹ *Ibidem*, USPD–KMŻ 2043.

⁵² Por. np. *ibidem*, USPD–KMŻ 692, s. 1 – notatka nadprezydenta finansowego z 30 stycznia 1942 r.: „Der Regierungspräsident von Breslau hat mit Schreiben vom 5.1.42 P.–8-a – mitgeteilt, dass die dem Juden (der Jüdin) – [tu personalia – A.K.] – bereits zugestellte Einziehungsverfügung aufgehoben worden ist, weil die Gründe für die Vermögensseinziehung automatisch in Wegfall gekommen sind”.

- 1) meble i wyposażenie poszczególnych pomieszczeń domowych,
- 2) obrazy, dzieła sztuki i antyki,
- 3) biżuteria, klejnoty i wyroby ze złota,
- 4) zastawy stołowe, sztucce i kryształ,
- 5) bielizna,
- 6) ubrania (z rozbiem na męskie, żeńskie i dziecięce),
- 7) inne przedmioty gospodarstwa domowego,
- 8) konta bankowe (rodzaj, numer, nazwa banku i jego siedziba, miejsce przechowywania książeczek oszczędnościowych), rodzaj i wartości papierów wartościowych, posiadana gotówka i niezdeponowane papiery wartościowe oraz miejsce ich przechowywania, polisy ubezpieczeniowe (numery, wartość wykupienia), nieruchomości (wielkość, położenie, wartość, obciążenia), hipoteki, pożyczki, prawa patentowe i autorskie, udziały, wysokość aktualnego majątku, zobowiązania (rodzaj, wysokość, terminy wykonania), okresowe płatności.

Oświadczenie kończyło się zapewnieniem, iż nie przemilczano żadnego składnika majątku oraz, że nie rozporządza się mieniem innych osób ani takiego nie przechowuje. Po złożeniu tego oświadczenia opatrywano je rzymską cyfrą I, wskazującą na pierwszą akcję deportacyjną, oraz kolejnymi cyframi arabskimi stosownie do kolejności rejestracji oraz dodatkowymi cyframi arabskimi wskazującymi na liczbę osób objętych daną sprawą. Dla każdej sprawy oddelegowani pracownicy urzędu nadprezydenta finansowego zakładali osobne teczki, w których gromadzono wszelkie dokumenty związane z dalszymi losami mienia osób deportowanych.

Zdecydowana większość oświadczeń majątkowych złożona została już pierwszego dnia akcji, czyli 21 listopada 1941 r. Późniejsze daty mogą wskazywać na podjęcie prób wyreklamowania albo też na osoby dołączone do transportu w miejsce wycofanych i samobójców. Zasługuje na podkreślenie, że decyzje prezydenta rejencji wrocławskiej w sprawie konfiskaty mienia osób objętych pierwszą deportacją zostały opatrzone datami 21 i 22 listopada, co przy uwzględnieniu faktu ich znacznej liczby wskazuje wyraźnie na rozpoczęcie ich sporządzania jeszcze przed dniem akcji policyjnej z 21 listopada.

Prace nad ostatecznym skompletowaniem transportu zostały zakończone 24 listopada. Na skorygowanej liście transportowej znalazło się nakazanych odgórnie tysiąc osób, których nazwiska zostały uporządkowane alfabetycznie⁵³. Z listy tej

⁵³ W korespondencji wrocławskiego gestapo z nadprezydentem finansowym wymieniono kilkakrotnie numery deportowanych na liście gestapo, które potwierdzają alfabetyczny układ. I tak Julius Boldes figurował pod numerem 118, Simon Deckro pod 224, Philipp Ehrmann pod 291, Henriette Huppert pod 546, Else Nürnberger pod 804, Oskar Reingewürz pod 830, Joachim Salomon pod 877, Margot Skalla pod 900, Egon Schäffer pod 910. Akcją objęta była także pielęgniarka wrocławskiego szpitala żydowskiego Hella Loewy, ur. 17 października 1920 r. w Kostrzynie i zamieszkała we Wrocławiu przy Viktoriast. 61. W momencie zestawiania transportu przebywała bądź zdołała wyjechać do Berlina. Tam została zatrzymana przez gestapo i włączona do VII akcji w Berlinie. Najprawdopodobniej dokonywane na bieżąco korekty listy transportowej spowodowały, że w lutym 1942 r. nie można było znaleźć danych Elli Ritter ani na liście gestapo, ani na li-

udało się ustalić personalia 935 osób; poznanie nazwisk brakujących 65 osób nie jest na obecnym etapie badań możliwe. W ustalonej grupie znajdują się 353 osoby płci męskiej (37,75%) i 582 płci żeńskiej (62,25%). Szczegółowa analiza wieku osób objętych pierwszą akcją wskazuje, iż najliczniejszą grupę stanowiły roczniki 1881–1885, tj. osoby będące wówczas w wieku 56–60 lat; było ich 168 (18,0%) – 80 mężczyzn i 88 kobiet. Niemal równie liczną grupę stanowiły roczniki 1886–1890, czyli osoby w wieku 51–55 lat, których było 167 (17,9%) – 70 mężczyzn i 97 kobiet. Niewiele ustępowała im grupa roczników 1891–1895, reprezentowana przez 140 osób (15,0%) – 36 mężczyzn i 104 kobiety. Trzy najliczniejsze grupy roczników obejmowały łącznie 50,9% osób z pierwszej akcji. Młodsze roczniki wykazują stałą tendencję zniżkową aż do grupy 1916–1920, by następnie znów wzrastać, obejmując w końcu także stosunkowo liczną grupę dzieci i nawet niemowląt. Najstarszą osobą w transporcie była 81-letnia Amalie Levinthal, najmłodszymi natomiast 10-miesięczna Chana Schüftan i 8-miesięczny Gideon Boss. Przekrój wiekowy deportowanych osób ukazuje poniższe zestawienie.

Wiek osób objętych I akcją deportacyjną z Wrocławia

Roczniki	Osób ogółem	%	W tym płci	
			męskiej	żeńskej
do 1870	3	0,3	2	1
1871–1875	5	0,5	2	3
1876–1880	41	4,4	21	20
1881–1885	168	18	80	88
1886–1890	167	17,9	70	97
1891–1895	140	15	36	104
1896–1900	104	11,1	28	76
1901–1905	62	6,6	15	47
1906–1910	34	3,6	9	25
1911–1915	24	2,6	4	20
1916–1920	14	1,6	3	11
1921–1925	43	4,6	17	26
1926–1930	57	6,1	33	24
1931–1935	33	3,5	16	17
1936–1940	32	3,4	15	17
1941	2	0,2	1	1
Brak danych	6	0,6	1	5
Ogółem	935	100	353	582

ście prezydenta rejencji, choć faktycznie aresztowanej 21 listopada 1941 r., a następnie wycofanej z transportu z powodu wypadku i umieszczonej w szpitalu żydowskim.

Do transportu włączeni zostali niemal wyłącznie Żydzi wrocławscy; wyjątek stanowiły dwie osoby sprowadzone z obozu pracy w Neuendorf koło Fürstenwalde, administrowanego przez Zrzeszenie Żydów w Niemczech, które faktycznie były także wrocławskimi Żydami, oraz jedna Żydówka z Wałbrzycha.

W poniedziałek 24 listopada 1941 r. na Dworcu Nadodrze był już podstawiony pociąg towarowy, do którego zaczęto ładować bagaż deportowanych⁵⁴. Na drugi dzień, tj. we wtorek 25 listopada, wyprowadzono skoncentrowanych w lokalu Schiesswerder i skierowano do oczekujących na dworcu wagonów towarowych. Po załadowaniu pociąg ruszył na wschód i po trzech lub czterech dniach dotarł do Kowna, położonego w Generalnym Obwodzie Litewskim przynależnym do okupacyjnego Komisarjatu Rzeszy Ostland. Pierwotnie planowanym miejscem docelowym miał być Mińsk lub Ryga, lecz miejsca te nie były wówczas jeszcze przygotowane do przyjęcia dużych transportów z Rzeszy. Transport wrocławski został w Kownie przejęty przez oddział stacjonującego tu 11 batalionu policyjnego obersturmführera SS Hamanna i z dworca eskortowany do fortu IX miejscowej twierdzy. Przybyłym nie dano możliwości odpoczynku po męczącej podróży ani zakwaterowania się w zastanych pomieszczeniach, lecz natychmiast poddano ich fizycznej eksterminacji, której wykonawcami byli członkowie 3 oddziału operacyjnego standartenführera SS Karla Jägera wspartego oddziałem litewskiej policji pomocniczej⁵⁵. Oddział należał do grupy operacyjnej A, którego dowódcą dziwnym trafem był były szef wrocławskiej placówki gestapo dr Franz Stahlecker. Egzekucja przez rozstrzelanie odbyła się w sobotę 29 listopada i to wraz z Żydami przybyłymi w transporcie z Wiednia⁵⁶, jak donosił 1 grudnia Jäger w raporcie do Stahleckera⁵⁷. Z transportu wrocławskiego nikt nie ocalał.

O tym, że transport wrocławski został skierowany do Kowna było wiadomo w wielu urzędach; gestapo często informowało o tym nadprezydenta finansowego, wiedziało o tym prezydium policji, gdzie dokonano wymeldowania deportowanych, wiedziała rejencja wrocławska, gdzie przygotowano decyzje o konfiskacie mienia, wiedziały także zakłady energetyczne, zapewne także zarząd gminy żydowskiej. Długo natomiast nie wiedziały o miejscu docelowym transportu rodzi-

⁵⁴ AP Wrocław, USPD–KMŻ 809, s. 23 – pismo zarządu wrocławskiej gminy żydowskiej do nadprezydenta finansowego z 2 lutego 1942 r. Załadunek powierzono firmie spedycyjnej Röhling u. Co., której dodano do pomocy grupę żydowskich robotników pod kierownictwem Georga Jurke.

⁵⁵ A. Ruckerl, *NS-Prozesse. Nach 25 Jahren Strafverfolgung. Möglichkeiten – Grenzen – Ergebnisse*, Karlsruhe 1971, aneks; W. Scheffler, *Massenmord in Kowno*, [w:] *idem*, D. Schulle, *Buch der Erinnerung: die ins Baltikum deportierten deutschen, österreichischen und tschechoslowakischen Juden*, t. I, München 2003, s. 83–84.

⁵⁶ Przed wrocławskim transportem przybyły do Kowna jeszcze 4 inne transporty: z 17 listopada z Berlina, z 20 listopada z Monachium, z 22 listopada z Frankfurtu nad Menem i z 23 listopada z Wiednia.

⁵⁷ Jäger popełnił samobójstwo w więzieniu śledczym w 1959 r., Stahlecker zginął z rąk partyzantów w 1943 r.

ny żydowskie we Wrocławiu, gdyż ani pod koniec listopada, ani w grudniu nie nadeszły żadne informacje o deportowanych. O faktycznym miejscu docelowym dowiedział się w końcu wrocławski konsulent dr Kurt Mandowsky, który pod pretekstem reprezentowania interesów jednej z deportowanych (Margot Skalla) zwrócił się 4 stycznia 1942 r. do niemieckiego konsula generalnego przy niemieckim poselstwie w Kownie o wskazanie jej adresu, by móc ją wezwać przed swój urząd⁵⁸. Pismo zostało przekazane do rąk komisarza generalnego w Kownie, który próbował ustalić miejsce pobytu krewnych Mandowsky'go i Margot Skalla u dowódcy policji bezpieczeństwa i służby bezpieczeństwa SS w Kownie. Ten odpowiedział lakonicznie: „Ze względów policyjnego bezpieczeństwa o miejscu pobytu wyżej wymienionych Żydów nie może być udzielona jakakolwiek informacja [...] Z przytoczonych powodów nie przewiduję odpowiedzi konsulentowi Mandowsky'mu”⁵⁹. Informację tę przesłano następnie do nadprezydenta finansowego we Wrocławiu. Faktyczny los deportowanych pozostał zatem niewiadomą.

Po odprawieniu transportu gminie żydowskiej zlecono uprzątnięcie lokali Schiesswerderu. Przy tej czynności zabezpieczono wiele drobnych przedmiotów, części odzieży, koców, poduszek itp. pozostawionych przez deportowanych. Spisano je szczegółowo 11 grudnia i wzięto na przechowanie przez gminę⁶⁰, o czym powiadomiono nadprezydenta finansowego⁶¹, który nakazał przejęcie tego mienia. Nadprezydent finansowy stał się odtąd jedyną instancją administrującą mieniem deportowanych. Jego urzędnicy w oparciu o oświadczenia majątkowe dokonywali wyceny pozostawionego mienia, które następnie przechodziło w ręce różnych instytucji i osób fizycznych.

Mieszkania deportowanych uległy ponownemu zasiedleniu przez Żydów rugowanych z dotychczas zajmowanych pomieszczeń bądź po renowacji odsprzedawano aryjczykom czy różnym instytucjom. Wrocławskim firmom transportowym zlecono zarówno przewóz mebli z opróżnianych mieszkań do wyznaczonych składów, jak też przedmiotów przewiezionych z Schiesswerderu na Dworzec Nadodrze i tam wyłączonych z załadunku. W pracach tych uczestniczyły firmy transportowe Paula Müllera⁶², Fritza Neugebauera⁶³ i Röhlig u. Co.⁶⁴

⁵⁸ AP Wrocław, USPD–KMŻ 3313, s. 34.

⁵⁹ *Ibidem*, s. 33.

⁶⁰ *Ibidem*, USPD 1408, s. 331, Verzeichnis der aus dem Schiesswerder zurückgekommenen Bekleidungsstücke und sonstigen Gegenstände.

⁶¹ *Ibidem*, s. 330.

⁶² *Ibidem*, USPD–KMŻ 1163, s. 22; firma informuje nadprezydenta finansowego 26 stycznia 1942 r., że 21 listopada oddała do dyspozycji 2 pojazdy do zwózki mebli z Wallstr. 5 i 14.

⁶³ *Ibidem*, USPD 1408, s. 254; firma wymienia transport z Augustastr. 77, Gartenstr. 51, Höfchenstr. 19, Viktoriastr. 23 i Wallstr. 13.

⁶⁴ *Ibidem*, s. 275; w rachunku firmy z 16 marca 1942 r. wyszczególniono m.in. „zmagazynowane rzeczy Żydów, które pod koniec listopada 1941 r. nie zostały wyekspediowane na Dworzec Nadodrze”.

Jednym z odbiorców rzeczy zarekwirowanych był wrocławski szpital woj-skowy nr I, z którym nadprezydent finansowy zawarł kilka umów na odsprzedaż tychże. I tak 27 stycznia 1942 r. za 1100 marek sprzedano 46 łóżek i 12 ma-teraców⁶⁵, 26 lutego za 1785 marek 72 łóżka i 23 materace⁶⁶, 15 kwietnia za 1714 marek 67 łóżek, 24 stoliki nocne, 11 materacy, 7 poduszek, 5 lodówek, 215 noży, 257 widelców, 92 łyżki, 143 łyżeczki itd.⁶⁷ Dnia 22 kwietnia 1942 r. nadprezydent finansowy zawarł też umowę z wrocławskim cechem jubilerskim w sprawie sprzedaży po jednym pojemniku łańcuszków z bursztynu, łańcuszków z koralików, łańcuszków z kości słoniowej itp., broszek i innych ozdób za łączną sumę 450 marek⁶⁸. Mienie deportowanego dentysty Josefa Freunda przejął już 16 stycznia magazyn sanitarny VIII okręgu wojskowego⁶⁹.

Nagle usunięcie wielu rodzin żydowskich i samotnie mieszkających Żydów z mieszkań wynajmowanych u aryjczyków spowodowało zapewne liczne in-terwencje gestapo u nadprezydenta finansowego w sprawie zapłaty należnego czynszu czy innych zobowiązań. Tak np. Karl Vogel, zarządca mieszkań przy Augustastr. 55 (usunięto z nich 7 osób) i Höfchenstr. 17 (usunięto jedną osobę), zwrócił się do gestapo już 22 listopada 1941 r. z pytaniem: kto zapłaci czynsz za miesiąc grudzień⁷⁰. Sprawę przekazano nadprezydentowi finansowemu, który 2 grudnia wyjaśnił, iż w okresie trwania konfiskaty czynsz będzie płacony przez Rzeszę⁷¹. Również 22 listopada zwróciła się do gestapo Helene Wiersbitzky wy-wodząc, iż w latach 1937–1938 prowadziła interesy z firmą deportowanej obecnie Helene Leuchtag z Schmiedebrücke 55. Podczas „nocy kryształowej” 9 listopada 1938 r. ich wspólny sklep został zdemolowany. Wówczas H. Leuchtag jako re-kompensatę za poniesione szkody przekazała rodzinie Wiersbitzky na własność swą sypialnię wraz z dywanami i firanami z prawem używania do momentu ewen-tualnej deportacji, co właśnie nastąpiło⁷². Nadprezydent, któremu sprawę przed-łożono, nie wyraził zgody na przejęcie sypialni i jej wyposażenia. W sprawie zarekwirowanych mieszkań przy Freiburgerstr. 23 (z których usunięto 13 osób),

⁶⁵ *Ibidem*, s. 317.

⁶⁶ *Ibidem*, s. 319.

⁶⁷ *Ibidem*, s. 321.

⁶⁸ *Ibidem*, s. 314.

⁶⁹ *Ibidem*, USPD–KMŻ 961, s. 18.

⁷⁰ *Ibidem*, USPD–KMŻ 2766, s. 32. W piśmie czytamy: „Gestern wurde in dem Grundstück Breslau Augustastr. 55 der Jude Walter Israel Redlich mit seiner Frau und Untermietern bis auf eine alte Jüdin von der Polizei abgeholt und die Wohnung versiegelt. Ebenso ist im Hause Höfchenstr. 17 die Hauptmieterin Hanne Sara Friedländer in polizeilichen Gewahrsam genommen worden. Ich stelle nun die Frage an die Staatspolizei, „Wer bezahlt die Miete für den kommenden Monat De-zember”.

⁷¹ *Ibidem*, s. 33.

⁷² *Ibidem*, USPD–KMŻ 2063, s. 12.

które krótko przedtem nabył niejaki Fritz Adamietz z Bielawy, właściciel interweniował 8 stycznia 1942 r. u nadprezydenta finansowego⁷³.

Zarząd wrocławskiej gminy żydowskiej zwrócił się 2 stycznia 1942 r. do nadprezydenta finansowego z wnioskiem o pokrycie kosztów pogrzebu syna, deportowanego Gustava Lewinsohna⁷⁴. Wobec oddalenia wniosku gmina odwołała się 2 lutego wywodząc, iż pozytywna decyzja „nie byłaby sprzeczna z odczuciem narodowym”, co podtrzymujący poprzednią decyzję nadprezydent skwitował uwagą: „Co jest sprzeczne z niemieckim odczuciem narodowym, Żyd nie jest w stanie ocenić”. Zarząd gminy żydowskiej zwrócił się także 5 stycznia do nadprezydenta finansowego o oddanie do jej dyspozycji mieszkania deportowanej Friedy Peiser z Gartenstr. 51, które zamierzano wykorzystać do powiększenia żydowskiego domu starców, mieszczącego się w tej samej posesji⁷⁵. Decyzja nadprezydenta finansowego nie jest znana.

Do nadprezydenta finansowego skierował 20 stycznia zapytanie zarządca mienia powierniczego Louis Salo Grünberger w imieniu swego mandanta, dr. med. Herberta Hirsch-Kauffmanna, który miał do wielu osób objętych I akcją roszczenia o zaległe należności z tytułu usług leczniczych⁷⁶. Odpowiedziano, że w sprawie tych roszczeń właściwy jest nadprezydent finansowy we Wrocławiu. Podobne i inne sprawy związane z zarekwirowanym mieniem ciągnęły się przez wiele miesięcy. Jeszcze w marcu 1943 r. niejaka Ida Brückner zwróciła się do nadprezydenta finansowego o zabranie z jej strychu zdeponowanych tam na polecenie policji rzeczy deportowanej Ernestiny Mandowsky z Antonienstr. 6⁷⁷.

Odnotujemy jeszcze, że I akcja objęła również obywatelkę polską Adele Rajchenbach, mieszkającą przy Höfchenstr. 85. W jej sprawie, i ewentualnych dalszych obywateli polskich, kwestie losu zarekwirowanego mienia przejmował kierownik placówki Głównego Urzędu Powierniczego Wschód, konkretnie szef okręgu dolnośląskiego Oddziału Stara Rzesza tej placówki, kupiec Alexander Blühm⁷⁸.

W większości wypadków nadprezydent finansowy Dolnego Śląska (bądź w jego zastępstwie radca Tschammer) zawierał umowy z administracją miasta Wrocławia, reprezentowaną przez nadinspektora Fabiana, na podstawie których magistrat przejmował wyposażenie mieszkań deportowanych Żydów po oszacowanych przez urzędników nadprezydenta cenach, które należało niezwłocznie uiścić. Magistrat zobowiązał się do natychmiastowego usunięcia z mieszkań wszelkiego wyposażenia, przy czym administracja finansowa nie przyjmowała

⁷³ *Ibidem*, USPD–KMŻ 3597, s. 32.

⁷⁴ *Ibidem*, USPD–KMŻ 2098, s. 34.

⁷⁵ *Ibidem*, USPD–KMŻ 2615, s. 25.

⁷⁶ *Ibidem*, USPD 1407, s. 141.

⁷⁷ *Ibidem*, USPD–KMŻ 2254, s. 22.

⁷⁸ *Ibidem*, USPD 1391, s. 145.

gwarancji za jakość tego wyposażenia i z góry odrzucała wszelkie ewentualne późniejsze roszczenia. Następnie nadprezydent finansowy powiadomił okręgowe kierownictwo NSDAP, iż mieszkanie deportowanego Żyda zostało opróżnione i jest do dyspozycji partii celem ponownego zasiedlenia. Podobną informację kierowano także do Biura Mieszkań i Nieruchomości przy nadburmistrzu Wrocławia.

* * *

W czasie przygotowywania i przeprowadzania I akcji deportacyjnej we Wrocławiu szefem miejscowej placówki gestapo odpowiedzialnej za jej realizację był obersturmbannführer SS dr iur. Ernst Gerke. W marcu 1966 r. prokuratura w Bielefeld wszczęła dochodzenie przeciwko niemu i kilku innym funkcjonariuszom wrocławskiego gestapo, podejrzanym o to, iż „podczas ich działalności we Wrocławiu brali udział w deportacji głównie żydowskich mieszkańców miasta i jego okolicy w okresie od maja 1941 r., w związku z czym byli współodpowiedzialni za późniejsze zamordowanie największej części tych ludzi”⁷⁹. Po 10 latach dochodzeń Sąd Krajowy w Bielefeld nie znalazł jednak wystarczających dowodów jego winy i umorzył postępowanie. Nowe śledztwo wszczęła w 1978 r. prokuratura w Dortmundzie. Tam Gerke zeznał, że „może sobie przypomnieć tylko jeden jedyny transport, który w czasie wykonywania czynności służbowych we Wrocławiu w okresie od 1 grudnia 1939 r. do 31 sierpnia 1942 r. został wysłany. Przypuszcza, że mogło chodzić o transport z 23 listopada 1941 r. do Rygi”. Utrzymywał, że „na temat prawdziwych celów tych transportów nic do niego nie przesiąknęło”; zawsze „był przekonany, że chodzi o podyktowane koniecznością wojenną, zgodne z prawem internowanie wszystkich Żydów Wielkoniemieckiej Rzeszy do pracy w tak zwanym Ostland”. W rezultacie śledztwo zostało ponownie umorzone. Trzecie śledztwo wszczęte w 1981 r. także nie doprowadziło do postawienia Gerkego przed sądem, zmarł bowiem 7 listopada 1982 r.

Śledztwo wszczęte w 1966 r. objęło również kierownika referatu żydowskiego wrocławskiego gestapo (Abteilung II B 3) od 1941 roku, wówczas starszego sekretarza kryminalnego Alfreda Hampela, wśród wrocławskich Żydów określanego mianem „krwawego Hampela” (Blut-Hampel), który kierował bezpośrednio I akcją. Tenże nie dotrwał jednak do końca postępowania, zmarł bowiem 18 maja 1966 r. Nikt zresztą z osób objętych śledztwem nie stanął przed sądem.

Transport z 25 listopada 1941 r. był pierwszym etapem realizacji programu „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej” we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku, na jego drugi etap czekano z dużym niepokojem do kwietnia 1942 r.

⁷⁹ K. Jonca, *op. cit.*, s. 225–227.

I akcja deportacyjna 25 listopada 1941 r. do Kowna

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
1.	Abraham Erwin	6.12.1906 Breslau	Kronprinzenstr. 42
2.	Abraham Gittel	–	Kronprinzenstr. 42
3.	Abraham Ruth Hanna z d. Werner	12.9.1918 Beuthen	Kronprinzenstr. 42
4.	Abramczyk Ilse, dr	24.6.1895 Breslau	Menzelstr. 75/77
5.	Adamkiewicz Alfred Harry, dr	31.7.1883 Schweidnitz	Goethestr. 24
6.	Adler Anna z d. Silberstein	12.10.1881 Poln. Weichsel	Gartenstr. 31
7.	Adler Erna	31.7.1900 Königsberg	Wallstr. 13
8.	Adler Heinrich	15.11.1881 Beuthen	Wallstr. 5
9.	Adler Herta Henriette z d. Glaser	2.8.1905 Berlin	Eichendorffstr. 51
10.	Adler Käthe	13.06. 1900 Breslau	Wallstr. 5
11.	Adler Paul	13.1.1902 Breslau	Wallstr. 5
12.	Adler Rosa z d. Rosenzweig	7.6.1894 Birkenthal	Wallstr. 5
13.	Alexander Amanda z d. Blum	26.2.1886 Ohlau	Charlottenstr. 6
14.	Alexander Lina z d. Freund	26.8.1889 Myslowitz	Sadowastr. 34
15.	Altman Beatrice	22.12.1888 Gross Wartenberg	Höfchenstr. 12
16.	Altman Bernhard Theodor	26.1.1930 Breslau	Sonnenstr. 28
17.	Altman Georg Jakob	6.8.1885 Graudenz	Sonnenstr. 28
18.	Altman Marie z d. Friedländer	11.9.1901 Breslau	Sonnenstr. 28
19.	Apt Paul	22.6.1888 Breslau	Lehmgrubenstr. 43
20.	Apt Rita Regina z d. Bannas	26.6.1901 Pleschen	Lehmgrubenstr. 43
21.	Auerbach Lydia	3.9.1907 Fraustadt	Flughafenstr. 51
22.	Bachmann Dora z d. Naher	4.2.1890 Posen	Rossmarkt 14
23.	Badler Edith z d. Roth	16.9.1905 Loslau	Freiburger Str. 32
24.	Badrian Adolf	23.4.1896 Imielin	Augustastr. 53
25.	Badrian Charlotte Eva	2.7.1934 Beuthen	Körnerstr. 24
26.	Badrian Dieter	28.8.1930 Breslau	Neue Graupenstr. 3/4
27.	Badrian Eva z d. Moses	17.7.1893 Beuthen	Neue Graupenstr. 3/4
28.	Badrian Helga	10.8.1922 Breslau	Augustastr. 53
29.	Badrian Herbert	28.12.1904 Beuthen	Gartenstr. 26
30.	Badrian Ilse z d. Baendel	20.2.1913 Schwientochlowitz	Körnerstr. 24
31.	Badrian Käthe z d. Hoffman	16.7.1904 Breslau	Gartenstr. 26
32.	Badrian Nathan	8.1.1913 Birkenthal	Körnerstr. 24
33.	Badrain Siegfried Moritz	12.7.1895 Gleiwitz	Neue Graupenstr. 3/4
34.	Badrian Steffi	28.10.1937 Breslau	Gartenstr. 26
35.	Baendel Bianka z d. Dallmann	24.3.1883 Beuthen	Zimmerstr. 11
36.	Baendel Erika	16.4.1934 Gleiwitz	Wallstr. 9

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
37.	Baendel Josef	28.3.1878 Gleiwitz	Zimmerstr. 11
38.	Baginsky Dorothea z d. Müller	14.7.1915 Breslau	Trinitasstr. 4
39.	Baginsky Willy	20.9.1901 Rosenberg OS.	Trinitasstr. 4
40.	Ballhorn Adolf	13.6.1887 Eisenhammer	Wallstr. 25
41.	Ballhorn Heinz	26.4.1929 Militsch	Wallstr. 25
42.	Ballhorn Käthe	21.6.1926 Militsch	Wallstr. 25
43.	Ballhorn Selma z d. Seidel	20.5.1903 Olobok	Wallstr. 25
44.	Bandt Thea Ella	22.5.1906 Rostock	Neue Graupenstr. 3/4
45.	Bannas Marta z d. May	7.3.1880 Rosenberg OS.	Gutenbergstr. 37
46.	Bartenstein Heinz	21.1.1921 Breslau	Trinitasstr. 4
47.	Bartnitzki Julius	16.3.1881 Blöcken	Brandenburger Str. 11
48.	Bartnitzki Margot z d. Ellguther	21.4.1889 Neisse	Brandenburger Str. 11
49.	Baruch Käthe z d. Kempner	15.7.1894 Breslau	Tauentzienstr. 55
50.	Baruch Leopold	7.8.1889 Xions	Tauentzienstr. 55
51.	Basczynski Paul	16.8.1887 Breslau	Sadowastr. 48
52.	Baum Betty z d. Boldes	21.1.1897 Breslau	Strasse der SA 13
53.	Baum Emma z d. Ledermann	18.7.1880 Militsch	Strasse der SA 196
54.	Baum Georg	6.2.1889 Znin	Strasse der SA 13
55.	Baumgarten Wally	16.1.1896 Breslau	Taschenstr. 20
56.	Bayer Gerda	30.9.1928 Breslau	Strasse der SA 187
57.	Bayer Gertrud z d. Behnsch	3.6.1901 Tarnowitz	Strasse der SA 187
58.	Bayer Margarete	8.11.1925 Breslau	Strasse der SA 187
59.	Bäcker Josef	2.4.1934 Breslau	Wallstr. 5
60.	Bäcker Lea z d. Süss	28.6.1903 Tarnów	Wallstr. 5
61.	Bäcker Ruth	16.6.1936 Breslau	Wallstr. 5
62.	Behr Adelheid z d. Lesser	16.4.1886 Schwersenz	Körnerstr. 24/26
63.	Behr Berta Betty, von z d. Russ	17.1.1897 Breslau	Klosterstr. 83
64.	Behrendt Leo	2.5.1892 Gross Schliechwitz	Kürassierstr. 151
65.	Behrens Adolf Hans	13.2.1884 Gardelegen	Tauentzienstr. 55
66.	Behrens Selma z d. Rosenbaum	2.10.1891 Hannover	Tauentzienstr. 55
67.	Beil Jette z d. Hartmann	31.5.1881 Schildberg	Luisenstr. 33
68.	Beil Martin	27.1.1881 Lissa	Luisenstr. 33
69.	Belke Johanna z d. Wischnewski	22.11.1900 Freystadt	Schwerinstr. 2
70.	Benjamin Stefanie z d. Loew	27.8.1895 Prerau	Tauentzienplatz 1 b
71.	Berger Edith z d. Schindler	30.3.1889 Rybnik	Nikolaistadtgraben 16
72.	Berger Herta Johanna z d. Brinitzer	24.5.1897 Grünberg	Tauentzienplatz 55
73.	Berger Kurt Josef	20.2.1893 Hindenburg	Tauentzienplatz 55

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
74.	Berger Siegbert	11.10.1884 Rybnik	Nikolaistadtgraben 16
75.	Berliner Artur	8.9.1880 Breslau	Strasse der SA 28/30
76.	Berliner Friedrich	24.4.1892 Breslau	Körnerstr. 10
77.	Berliner Hermann	16.5.1889 Oels	Friedrichstr. 4
78.	Berliner Ursula	6.2.1914 Breslau	Strasse der SA 28/30
79.	Bernstein Charlotte z d. Glogauer	18.8.1902 Breslau	Augustastr. 67
80.	Bernstein Georg	14.6.1888 Barten	Augustastr. 67
81.	Bildhauer Erich	13.1.1881 Breslau	Sadowastr. 14
82.	Blasse Käthe z d. Marcusy	9.3.1893 Landsberg	Kürassierstr. 153
83.	Blasse Kurt, dr	27.4.1882 Breslau	Kürassierstr. 153
84.	Blatt Achim Aron	7.1.1938 Breslau	Antonienstr. 16
85.	Blatt Bertha z d. Spiller	12.9.1900 Slotwina	Antonienstr. 16
86.	Blatt Eli Meyer	25.4.1939 Breslau	Antonienstr. 16
87.	Blatt Harry Schajim	19.12.1931 Breslau	Antonienstr. 16
88.	Blatt Helga Szore	27.12.1932 Breslau	Antonienstr. 16
89.	Bloch Ruth	11.6.1899 Rawitsch	Trinitasstr. 4
90.	Bluhm Herta z d. Rahmig	30.12.1900 Breslau	Schweidnitzer Str. 37
91.	Bluhm Marianne	23.1.1936 Breslau	Schweidnitzer Str. 37
92.	Bluhm Tana	16.4.1940 Breslau	Schweidnitzer Str. 37
93.	Bluhm Viktor	10.3.1897 Ohlau	Schweidnitzer Str. 37
94.	Blumenfeld Artur	4.2.1880 Liegnitz	Schweidnitzer Stadtgraben 25
95.	Blumenfeld Hildegard z d. Dienstfertg	11.6.1891 Breslau	Schweidnitzer Stadtgraben 25
96.	Blumenthal Arnold	27.10.1889 Bodland	Brandenburger Str. 85
97.	Blumenthal Margarete z d. Baerwald	27.7.1891 Schmiegel	Brandenburger Str. 85
98.	Blumenthal Stefanie	16.2.1925 Glogau	Brandenburger Str. 85
99.	Bluth Emmy z d. Sprinzel	16.6.1886 Breslau	Schwerinstr. 2
100.	Bluth Lucie	18.3.1891 Zabrze OS.	Höfchenstr. 62
101.	Bluth Max	10.2.1886 Hindenburg	Schwerinstr. 2
102.	Bodländer Franziska z d. Weisshaupt	29.10.1881 Frankfurt/M.	Sadowastr. 40
103.	Bodländer Louis	4.8.1883 Landsberg	Sadowastr. 40
104.	Bodles Erna (Betty) z d. Wolff	9.9.1914 Loslau OS.	Gartenstr. 8
105.	Boldes Henriette z d. Glogauer	1.1.1881 Lissa	Sonnenstr. 14
106.	Boldes Julius	14.1.1886 Lissa	Sonnenstr. 14
107.	Boss Betty	5.4.1900 Bernstadt	Lothringer Str. 5
108.	Boss Gideon Samuel	1.3.1941 Breslau	Lothringer Str. 5

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
109.	Böhm Adolf	29.8.1885 Städtisch Dombrowa	Gartenstr. 11
110.	Böhm Alfred	16.7.1891 Städtisch Dombrowa	Gartenstr. 11
111.	Böhm Claus Siegfried	17.10.1924 Breslau	Kronprinzenstr. 30
112.	Böhm Frieda z d. Knopfmacher	5.7.1893 Berlin	Wallstr. 33
113.	Böhm Margot Edith z d. Eckersdorff	21.5.1887 Breslau	Kronprinzenstr. 30
114.	Böhm Otto	31.5.1887 Oels	Wallstr. 33
115.	Böhm Paula	2.9.1886 Beuthen	Gartenstr. 11
116.	Brandt Ernestine z d. Holländer	24.11.1895 Breslau	Friedrichstr. 15
117.	Brandt Max	2.7.1891 Adelnau	Friedrichstr. 15
118.	Brann Ernst Elias	21.12.1893 Herrnsstadt	Lothringer Str. 8/10
119.	Brann Minna Bernhardine	21.1.1893 Haynau	Neudorfstr. 37
120.	Brauer Alice	1.05.1892 Breslau	Viktoriastr. 81
121.	Brauer Erna Lotte	20.12.1922 Beuthen	Trinitasstr. 4
122.	Brauer Herta z d. Töpfer	7.6.1895 Schierokau	Trinitasstr. 4
123.	Brauer Max	21.10.1887 Pilzendorf	Trinitasstr. 4
124.	Brauer Ruth Suse	21.11.1930 Breslau	Trinitasstr. 4
125.	Breslauer Cäcilie z d. Mamlok	26.7.1888 Breslau	Gutenbergstr. 4
126.	Brieger Gittel	14.2.1940 Breslau	Gartenstr. 34
127.	Brieger Peter	3.8.1937 Breslau	Gartenstr. 34
128.	Brieger Sophie z d. Scharf	15.1.1908 Chemnitz	Gartenstr. 34
129.	Brinitzer Margarete	31.8.1897 Breslau	Karuthstr. 12
130.	Brinitzer Marianne	16.9.1924 Breslau	Tauentzienstr. 55
131.	Bronner Samuel	1.12.1882 Karwin	Kronprinzenstr. 15
132.	Brüll Karl	3.5.1891 Breslau	Zimmerstr. 9
133.	Budwig Walter	6.2.1890 Breslau	Tauentzienstr. 53
134.	Bursch Max Bernhard	13.2.1882 Krotoschin	Höfchenstr. 23
135.	Burstein Eva z d. Cohn	30.9.1884 Ostrowo	Kronprinzenstr. 64
136.	Burstein Max	13.4.1881 Königsberg	Kronprinzenstr. 64
137.	Cheim Else z d. Thorn	1.1.1900 Lissa	Fischergasse 14
138.	Cheim Heinz Joachim	12.3.1923 Breslau	Fischergasse 14
139.	Cheim Hella	9.4.1921 Breslau	Fischergasse 14
140.	Chotzen Elisabeth z d. Weiss	22.9.1895 Breslau	Körnerstr. 44
141.	Chrzanowski Georg Herbert	24.5.1904 Bromberg	Alsenstr. 41
142.	Chrzanowski Helga Margot z d. Heilborn	31.5.1907 Breslau	Alsenstr. 41
143.	Cohn Adolf	16.9.1890 Breslau	Blücherplatz 4
144.	Cohn Alfred	3.4.1884 Breslau	Ernststr. 4

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
145.	Cohn Amalie z d. Loewkowitz	15.6.1887 Konstadt	Telegraphenstr. 6
146.	Cohn Artur Max	15.8.1884 Leipzig	Augustastr. 61
147.	Cohn Betty	16.1.1884 Ostrowo	Körnerstr. 24/26
148.	Cohn Betty z d. Elsner	3.04.1892 Kempen	Blücherplatz 4
149.	Cohn Cäcilie z d. Namm	14.7.1875 Gross Strehlitz	Höfchenstr. 8
150.	Cohn Cäcilie z d. Friedländer	11.3.1894 Zawodzie	Freiburger Str. 42
151.	Cohn Clara	2.12.1887 Ostrowo	Körnerstr. 24/26
152.	Cohn Eduard	16.1.1884 Breslau	Freiburger Str. 27
153.	Cohn Elfriede z d. Krebs	2.8.1893 Pless	Lothringer Str. 5
154.	Cohn Elisabeth z d. Marcus	20.8.1892 Breslau	Augustastr. 61
155.	Cohn Elli Fanny	1.12.1882 Breslau	Lothringer Str. 4
156.	Cohn Else z d. Rosenthal	8.1.1892 Breslau	Steinstr. 65
157.	Cohn Else	23.6.1892 Hohensalza	Taudentzienstr. 53
158.	Cohn Erich	23.11.1883 Strasburg	Zimmerstr. 23
159.	Cohn Ernst Joachim	20.11.1924 Grottkau	Freiburger Str. 42
160.	Cohn Frieda z d. Spitz	17.4.1894 Breslau	Freiburger Str. 27
161.	Cohn Fritz	30.6.1886 Strehlen	Viktoriastr. 61
162.	Cohn Gertrud z d. Reichmann	18.4.1887 Laurahütte	Viktoriastr. 61
163.	Cohn Gertrud z d. Rothmann	20.4.1901 Berlin	Opitzstr. 28
164.	Cohn Grete	5.2.1896 Breslau	Wallstr. 37
165.	Cohn Herta	21.2.1907 Rawitsch	Sonnenstr. 21
166.	Cohn Horst Hermann	6.2.1921 Reichenbach	Viktoriastr. 61
167.	Cohn Ilse Gertrud z d. Kleemann	30.8.1897 Breslau	Lothringer Str. 8/10
168.	Cohn Käte	28.2.1881 Breslau	Augustastr. 53
169.	Cohn Käte z d. Bergmann	18.2.1888 Neumarkt	Brandenburger Str. 66
170.	Cohn Ludwig	30.1.1886 Posen	Schweidnitzer Stadtgraben 28
171.	Cohn Oskar	15.1.1888 Deutschdorf	Sonnenstr. 39
172.	Cohn Paula z d. Hirschel	15.12.1902 Wilhelmsbrück	Augustastr. 53
173.	Cohn Pauline z d. Jakobowitz	28.1.1881 Gross Graben	Sonnenstr. 39
174.	Cohn Pauline	4.6.11889 Münsterberg	Höfchenstr. 99
175.	Cohn Rudolf	14.9.1900 Breslau	Strasse der SA 28/30
176.	Cohn Salo	24.9.1890 Kriewen	Lothringer Str. 5
177.	Cohn Steffi Edith	28.5.1912 Glogau	Telegraphenstr. 6
178.	Cohn Susanne	4.3.1931 (Breslau)	Opitzstr. 28
179.	Cohn Tamara	19.7.1938 Breslau	Opitzstr. 28
180.	Cohn Thea	26.4.1910 Gross Strehlitz	Höfchenstr. 8
181.	Cohn Toni z d. Schlesinger	28.3.1883 Breslau	Sadowastr. 40

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
182.	Cohn Vera	9.4.1927 Berlin	Sadowastr. 73
183.	Cohn Wally	1.2.1883 Grätz	Höfchenstr. 96
184.	Cohn Walter	29.1.1888 Lublinitz	Freiburger Str. 42
185.	Cohn Willy, dr	12.12.1888 Breslau	Opitzstr. 28
186.	Colki Amalie	7.9.1883 Pleschen	Höfchenstr. 10
187.	Colki Jenny	19.7.1886 Pleschen	Höfchenstr. 10
188.	Czollack Amalie z d. Koppenheim	29.5.1899 Posen	Viktoriastr. 16
189.	Czollack Hana	18.6.1934 Breslau	Viktoriastr. 16
190.	Czollack Herbert	7.3.1895 Obersitzko	Viktoriastr. 16
191.	Czollack Liesel	1.7.1931 Breslau	Viktoriastr. 16
192.	Czollack Rahel	24.1.1929 Breslau	Viktoriastr. 16
193.	Czollack Rosel	26.11.1923 Breslau	Viktoriastr. 16
194.	Damrauer Selma	29.7.1893 Frankenstein	Elsasser Str. 10
195.	Danziger Martha z d. Lewysohn	12.9.1886 Breslau	Clausewitzstr. 25
196.	Danziger Rosa	31.8.1884 Neisse	Zimmerstr. 4 a
197.	David Eugenie z d. Oschinsky	11.6.1890 Breslau	Strasse der SA 54
198.	David Käthe Rosalie z d. Reichenbach	2.6.1889 Breslau	Gartenstr. 60
199.	David Walter	14.2.1887 Mogilno	Strasse der SA 54
200.	Davidson Sophie z d. Ehrmann	10.4.1887 Oels	Sadowastr. 73
201.	Davidsohn Wolf	7.1.1880 Kletzko	Sadowastr. 73
202.	Dawidow Berta	26.3.1883 Mińsk	Wallstr. 37
203.	Dawidow Fanny	19.11.1887 Mińsk	Wallstr. 37
204.	Dawidow Rosa	25.4.1890 Berlin	Wallstr. 37
205.	Deckro Simon	26.4.1882 Dammfelderhammer	Goethestr. 46
206.	Dekro Dora z d. Schmul	14.11.1891 Märzdorf	Neudorfstr. 68
207.	Dekro Josef	23.6.1887 Dammer	Neudorfstr. 68
208.	Demuth Berta	6.10.1893 Hermsdorf	Fischergasse 14
209.	Demuth Johanna	3.6.1895 Hermsdorf	Fischergasse 14
210.	Demuth Marie	22.1.1898 Samter	Fischergasse 14
211.	Derda Stefanie z d. Hirsch	19.7.1926 Waldenburg	Franz-Seldte-Platz 9
212.	Dienemann Martha z d. Schindler	22.5.1881 Chorzów	Gartenstr. 10
213.	Dienstfertig Annemarie z d. Lange	18.2.1903 Breslau	Lothringer Str. 5
214.	Dienstfertig Emanuel	27.8.1895 Breslau	Lothringer Str. 5
215.	Dienstfertig Thomas	27.12.1936 Breslau	Lothringer Str. 5
216.	Dietrich Bianka z d. Littwitz	20.10.1880 Guhrau	Rossmarkt 14
217.	Dobrin Gittel z d. Mendel	20.4.1882 Krotoschin	Viktoriastr. 23
218.	Dobschiner Dorothea Margot	21.4.1923 Gross Wartenberg	Sonnenstr. 38

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
219.	Dobschiner Sophie z d. Unikower	30.5.1890 Gross Wartenberg	Sonnenstr. 38
220.	Dobschiner Walter Fred	3.11.1927 Cosel OS.	Sonnenstr. 38
221.	Doctor Elli z d. Seidler	9.8.1902 Beuthen	Höfchenstr. 96
222.	Doctor Fritz	19.6.1897 Breslau	Höfchenstr. 96
223.	Dombrower Lydia z d. Warschauer	9.4.1892 Breslau	Sonnenstr. 28
224.	Dombrower Robert	11.4.1925 Breslau	Sonnenstr. 28
225.	Dresdner Max	27.5.1867 Beuthen	Elsasser Str. 20
226.	Driels Paula	30.9.1882 Emden	Wallstr. 5
227.	Durra Editha Esther	29.1.1929 Berlin	Sonnenstr. 15
228.	Durra Erich	8.11.1894 Breslau	Sonnenstr. 15
229.	Durra Horst	4.6.1923 Breslau	Sonnenstr. 15
230.	Durra Kurt Salo	20.10.1936 Breslau	Sonnenstr. 15
231.	Durra Marie z d. Krebs	15.2.1914 Rossberg	Sonnenstr. 15
232.	Durra Renate Dorothea	4.2.1934 Breslau	Sonnenstr. 15
233.	Dzialoszynski Arthur	3.11.1886 Kempen	Freiburger Str. 5
234.	Dzialoszynski Emma z d. Ascher	20.2.1890 Wreschen	Freiburger Str. 5
235.	Ebstein Alice Stefanie z d. Robert	16.11.1913 Neisse	Viktoriastr. 104 a
236.	Ebstein Eva	25.10.1920 Breslau	Zimmerstr. 6
237.	Ebstein Hanna z d. Zydower	24.2.1905 Posen	Sonnenstr. 15
238.	Ebstein Hans	28.10.1928 Breslau	Sonnenstr. 15
239.	Ebstein Rudolf	30.5.1900 Konstadt	Sonnenstr. 15
240.	Eckmann Martin	23.5.1896 Berlin	Höfchenstr. 75
241.	Eckstein Betty	11.12.1894 Lissa	Könerstr. 24/26
242.	Ehmann Lutz	19.10.1909 Militisch	Freiburger Str. 16
243.	Ehrenberg Bertha	10.1.1887 Strasburg	Gutenbergstr. 37
244.	Ehrenhaus Dagobert	12.8.1887 Breslau	Neudorfstr. 82
245.	Ehrenhaus Margot	25.11.1888 Breslau	Neudorfstr. 82
246.	Ehrlich Ernestine z d. Feiertag	13.4.1884 Adelnau	Freiburger Str. 42
247.	Ehrlich Frieda z d. Epstein	4.5.1892 Breslau	Viktoria Str. 92
248.	Ehrlich Helene Hedwig	13.9.1887 Lenka	Augustastr. 67
249.	Ehrlich Johanna	16.3.1883 Gross Strehlitz	Körnerstr. 24/26
250.	Ehrlich Leopold	1.9.1883 Kempen	Viktoriastr. 92
251.	Ehrmann Philipp	30.9.1884 Oels	Schweidnitzer Stadtgraben 25
252.	Eisner Elfriede z d. Nebel	15.11.1899 Rosdzin	Telegraphenstr. 4
253.	Eisner Gerda	29.5.1929 Konstadt	Telegraphenstr. 4
254.	Eisner Helene	4.2.1891 Auschwitz	Wallstr. 35
255.	Eisner Herbert	12.11.1892 Mangschütz	Viktoriastr. 61

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
256.	Engel Herta z d. Aber	26.2.1891 Breslau	Junkernstr. 33/35
257.	Engel Herta	11.2.1903 Kempen	Herbert-Stanetzki Str. 26
258.	Engel Walter	14.6.1885 Breslau	Junkernstr. 33/35
259.	Ephraim Hans	10.10.1893 Posen	Lothringer Str. 4
260.	Ephraim Regina z d. Blumenthal	6.1.1897 Schulitz	Lothringer Str. 4
261.	Ephraim Renata Lisa	13.3.1927 Lauenburg	Lothringer Str. 4
262.	Ephraim Susanne Ruth	26.7.1928 Lauenburg	Lothringer Str. 4
263.	Epstein Eva Esther	12.8.1937 Breslau	Augustastr. 67
264.	Epstein Ruth z d. Steinweg	28.2.1915 Gustrow	Augustastr. 67
265.	Erdberg Eugen Ludwig	29.10.1928 Breslau	Schwertstr. 9
266.	Erdberg Ilse z d. Ehrlich	18.8.1905 Breslau	Schwertstr. 9
267.	Essere Max Moritz	13.11.1882 Beuthen	Goethestr. 8
268.	Fabisch Max	30.5.1897 Breslau	Wallstr. 31 b
269.	Fabisch Rosel z d. Sander	6.8.1897 Habelschwerdt	Wallstr. 31 b
270.	Faerber Ludwig	24.10.1881 Bischofstal	Kürassierstr. 151
271.	Feiweles Else z d. Simmenauer	7.2.1894 Breslau	Gartenstr. 28
272.	Feiweles Kurt	10.2.1896 Breslau	Gartenstr. 28
273.	Feldmann Ida z d. Aronius	13.5.1883 Dirschau	Tauentzienstr. 53
274.	Feldmann Josef	14.2.1882 Tuldschin	Tauentzienstr. 53
275.	Feltenberg Artur	25.3.1879 Breslau	Goethestr. 68/70
276.	Feltenberg Berta z d. Roth	2.7.1885 Breslau	Goethestr. 68/70
277.	Feltenberg Ursel	5.7.1921 Breslau	Goethestr. 68/70
278.	Finger Helene	21.11.1890 Breslau	Sonnenstr. 25
279.	Finkelstein Alfred	25.11.1884 Schroda	Freiburger Str. 17
280.	Finkelstein Ernestine z d. Krebs	6.12.1885 Chorzów	Freiburger Str. 17
281.	Finkelstein Rudi	14.1.1928 Breslau	Freiburger Str. 17
282.	Fischel Betty	19.7.1920 Breslau	Freiburger Str. 42
283.	Fischel Erika	6.4.1930 Breslau	Freiburger Str. 42
284.	Fischel Irmgard	23.7.1914 Breslau	Neudorfstr. 37
285.	Fischel Jenny z d. Kunz	24.10.1896 Breslau	Freiburger Str. 42
286.	Fischel Kurt Zadek	23.3.1898 Breslau	Freiburger Str. 42
287.	Fischel Ludwig Herbert	20.3.1910 Breslau	Neudorfstr. 37
288.	Fischel Paula z d. Proskauer	4.9.1914 Oppeln	Neudorfstr. 37
289.	Fischel Ursula Anna	5.1.1936 Beuthen	Neudorfstr. 37
290.	Fischer Alfred	12.7.1915 Orzegow	Gartenstr. 63
291.	Fischer Edith	2.6.1921 Breslau	Zimmerstr. 12
292.	Fischer Edith	12.1.1922 Orzegow	Viktoriastr. 107
293.	Fischer Ilse Ruth	1.4.1919 Breslau	Gartenstr. 28

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
294.	Fischer Jakob	3.11.1887 Kunitza	Zimmerstr. 12
295.	Fischer Leo	28.7.1891 Cosel OS.	Kronprinzenstr. 40
296.	Fischer Margarete z d. Simmenauer	2.1.1898 Kattowitz	Gartenstr. 28
297.	Fischer Norbert	26.6.1925 Breslau	Zimmerstr. 12
298.	Fischer Regina z d. Pakula	17.1.1889 Kempen	Zimmerstr. 12
299.	Fischer Wolff	12.1.1885 Wygoda	Gartenstr. 28
300.	Flanter Amalie	12.11.1883 Breslau	Wallstr. 16
301.	Flesch Dora	10.10.1894 Breslau	Freiburger Str. 23
302.	Flesch Hans	24.4.1929 Breslau	Freiburger Str. 23
303.	Foerder Henni	9.4.1923 Breslau	Nikolaistadtgraben 16
304.	Foerder Lilli	13.3.1925 Breslau	Nikolaistadtgraben 16
305.	Foerder Margot z d. Wolff	9.6.1898 Breslau	Nikolaistadtgraben 16
306.	Foerder Martin	23.6.1890 Breslau	Nikolaistadtgraben 16
307.	Fraenkel Berthold	11.10.1888 Klonowo	Elsasser Str. 10
308.	Fraenkel Betty z d. Landsberg	3.5.1881 Kaiserslautern	Augustastr. 47
309.	Fraenkel Cesia Bella z d. Tworog- ger	17.9.1896 Heideberg	Elsasser Str. 10
310.	Fraenkel Gertrud z d. Cohn	11.4.1890 Żnin	Gartenstr. 38
311.	Fraenkel Ludwig	21.4.1885 Birawa	Gartenstr. 38
312.	Fraenkel Rudolf Julius	29.5.1920 Breslau	Gartenstr. 38
313.	Fränkel Margot z d. Friedländer	28.6.1891 Breslau	Höfchenstr. 23
314.	Frenzel Emma z d. Friedmann	18.9.1878 Sandberg	Rehdigerstr. 28
315.	Freund Auguste z d. Judas	18.11.1898 Samter	Augustastr. 67
316.	Freund Chana	7.9.1940 Breslau	Sonnenstr. 19
317.	Freund Erna	19.1.1886 Breslau	Reuschestr. 52
318.	Freund Erna z d. Treppner	18.7.1909 Halberstadt	Sonnenstr. 19
319.	Freund Gertrud	5.6.1886 Breslau	Oranienstr. 4
320.	Freund Hans, dr med.	25.12.1896 Breslau	Sonnenstr. 19
321.	Freund Hans, dr	4.8.1910 Konstadt	Sonnenstr. 21
322.	Freund Heinz Werner	6.1.1930 Breslau	Augustastr. 67
323.	Freund Josef, dr med.	12.2.1883 Kempen	Sadowastr. 34
324.	Freund Rahel Rebekka	10.10.1935 Breslau	Sonnenstr. 19
325.	Freund Rosa	19.5.1882 Festenberg	Freiburger Str. 23
326.	Freund Rosa z d. Reiff	11.2.1888 Przemyśl	Sadowastr. 34
327.	Freund Ruth	1.6.1920 Johannisbad	Goethestr. 21
328.	Freund Siegfried	15.3.1881 Breslau	Reuschestr. 52
329.	Freund Valeska	27.2.1937 Breslau	Sonnenstr. 19
330.	Friede Dagobert	9.6.1886 Kurnik	Scharnhorststr. 10

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
331.	Friedländer Else z d. Stein	18.8.1887 Tarnowitz	Sadowastr. 69
332.	Friedländer Else z d. Beinhacker	16.12.1895 Petrova Ves	Viktoriastr. 24
333.	Friedländer Eugen	21.9.1894 Breslau	Rossmarkt 14
334.	Friedländer Frieda	19.9.1894 Breslau	Gartenstr. 20
335.	Friedländer Hanna z d. Baum	20.11.1887 Pleschen	Höfchenstr. 17
336.	Friedländer Heimann	2.2.1885 Kempen	Trinitasstr. 5
337.	Friedländer Herbert	1.10.1887 Bernstadt	Gartenstr. 28
338.	Friedländer Ida z d. Kiewe	21.11.1884 Kempen	Trinitasstr. 5
339.	Friedländer Julius	16.10.1886 Pless	Viktoriastr. 24
340.	Friedländer Paula	26.5.1883 Breslau	Brandenburger Str. 24
341.	Friedländer Richard, dr	22.6.1893 Breslau	Gartenstr. 38
342.	Friedländer (żona Salo)	–	–
343.	Frischer Emanuel	31.8.1868 Landsberg	Neue Graupenstr. 17
344.	Frischer Paula z d. Militzcher	18.11.1879 Ostrowo	Neue Graupenstr. 17
345.	Frischler Ernestine z d. Tichauer	2.12.1884 Ptakowitz	Elsasser Str. 10
346.	Fritzler Agnes z d. Ephraim	9.8.1890 Posen	Lothringer Str. 4
347.	Fritzler Walter Isaac	18.7.1881 Hüsten	Lothringer Str. 4
348.	Froehlich Edith z d. Pese	20.6.1891 Haynau	Reuschestr. 52
349.	Froehlich Heinrich	24.9.1891 Laband	Reuschestr. 52
350.	Froehlich Werner	7.7.1927 Breslau	Reuschestr. 52
351.	Froehlich Wolfgang	23.1.1929 Breslau	Reuschestr. 52
352.	Fuchs Elisabeth	16.5.1879 Oppeln	Sonnenstr. 5
353.	Gallasch Helene z d. Dresner	12.10.1898 Krakau	Freiburger Str. 17
354.	Garnmann Irmgard	18.1.1920 Gross Wartenberg	Gartenstr. 19
355.	Gerber Betty	10.12.1908 Bromberg	Gartenstr. 69/71
356.	Gerber Josef	22.4.1880 Wirsitz	Gartenstr. 69/71
357.	Gerechter Erna z d. Simmenauer	17.4.1894 Halle/S.	Gartenstr. 51
358.	Gerechter Reinhold	27.3.1892 Breslau	Gartenstr. 51
359.	Gerstel Cäcilie	2.3.1886 Hindenburg	Kronprinzenstr. 64
360.	Gerstel Hans	13.8.1885 Laurahütte	Schuhbrücke 33
361.	Gerstel Margarethe	20.6.1889 Breslau	Goethestr. 8
362.	Gittler Oskar	27.5.1886 Kattowitz	Goethestr. 68/70
363.	Glaser Dittmar	26.9.1896 Ohlau	Wallstr. 31
364.	Glaser Elfriede z d. Lewinsky	8.3.1884 Kempen	Augustastr. 53
365.	Glaser Frederike z d. Grünpeter	2.8.1894 Birkenthal	Götzenstr. 19
366.	Glaser Hildegard	28.5.1905 Breslau	Alte Taschenstr. 20
367.	Glaser Hugo	28.2.1887 Namslau	Götzenstr. 19

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
368.	Glaser Marie Elli z d. Juliusberger	3.2.1893 Kattowitz	Wallstr. 31
369.	Glaser Peter	28.8.1928 Namslau	Wallstr. 31
370.	Glaser Rita	10.8.1925 Breslau	Wallstr. 31
371.	Glaser Robert	31.10.1883 Breslau	Wallstr. 13
372.	Glaser Toni z d. Friedländer	23.5.1888 Breslau	Wallstr. 13
373.	Glogauer Herta	16.5.1895 Breslau	Sonnenstr. 21
374.	Glogauer Käthe	30.12.1889 Tarnowitz	Hohenzollernstr. 20
375.	Glogauer Otto	17.6.1886 Falkenberg	Sonnenstr. 38
376.	Glogauer Wally z d. Harry	26.1.1891 Breslau	Sonnenstr. 38
377.	Glogowski Berta z d. Brauer	13.2.1900 Pilzendorf	Sonnenstr. 15
378.	Glogowski Kurt	22.6.1929 Ohlau	Sonnenstr. 15
379.	Glogowski Max	2.2.1894 Bralin	Sonnenstr. 15
380.	Glogowski Rosa	12.2.1893 Polanowitz	Gräbschener Str. 51
381.	Glücksmann Betty	9.8.1889 Breslau	Wallstr. 11
382.	Glücksmann Lucie	9.8.1889 Breslau	Wallstr. 11
383.	Goerke Bernhard	30.9.1884 Königshütte	Hohenzollernstr. 31
384.	Goerke Edith z d. Breit	24.8.1893 Breslau	Hohenzollernstr. 31
385.	Goldemann Herta z d. Jurke	9.4.1900 Breslau	Sonnenstr. 19
386.	Goldemann Hildegard	17.7.1923 Breslau	Sonnenstr. 19
387.	Goldemann Joachim	11.3. 1922 Breslau	Sonnenstr. 19
388.	Goldemann Louis	16.10. 1890 Krojanke	Sonnenstr. 19
389.	Goldmann Ella	21.6.1898 Leobschütz	Kürassierstr. 20
390.	Goldmann Erich	18.11.1894 Kattowitz	Neudorfstr. 84
391.	Goldmann Frieda	31.5.1881 Hirschberg	Wallstr. 14
392.	Goldmann Max, dr iur.	14.12.1897 Hirschberg	Wallstr. 14
393.	Goldmann Rosa z d. Danziger	10.5.1891 Breslau	Wallstr. 14
394.	Goldring Clara z d. Leiser	26.10.1881 Thorn	Gutenbergstr. 22
395.	Goldschmidt Denny Gerson	27.11.1938 Breslau	Strasse der SA 25 a
396.	Goldschmidt Grete Charlotte z d. Himmelstern	8.10.1906 Magdeburg	Strasse der SA 25 a
397.	Goldschmidt Hans Werner	25.7.1934 Brieg	Strasse der SA 25 a
398.	Goldschmidt Johanna	19.2.1889 Städtlohn	Schweidnitzer Str. 19
399.	Goldschmidt Ruben Jonathan	4.2.1940 Breslau	Strasse der SA 25 a
400.	Goldschmidt Waldemar	10.3.1903 Königshütte	Strasse der SA 25 a
401.	Goldstein Gertrud z d. Bruck	21.3.1881 Dresden	Scharnhorststr. 10
402.	Goldstein Lina	21.8.1910 Breslau	Viktoriastr. 67
403.	Goliner Else z d. Hoffmann	27.9.1897 Hindenburg	Wildenbruchstr. 10
404.	Goliner Heinrich	15.9.1893 Erfurt	Wildenbruchstr. 10

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
405.	Golinski Elfriede z d. Schifftan	25.5.1890 Kreuzwalde	Sonnenstr. 38
406.	Golinski Max	20.6.1888 Dobrzyca	Sonnenstr. 38
407.	Gottlieb David	23.9.1884 Mizun	Höfchenstr. 75
408.	Gottlieb Marta z d. Hajek	14.5.1887 Gräfenberg	Höfchenstr. 75
409.	Grabower Gertrud z d. Kutner	2.2.1889 Guhrau	Sonnenstr. 21
410.	Grabower Herbert	10.2.1892 Breslau	Sonnenstr. 21
411.	Grabower Ursula	6.4.1924 Breslau	Sonnenstr. 21
412.	Grabowski Anna z d. Neustadt	8.2.1878 Rawitsch	Körnerstr. 24/26
413.	Gross Leopold	27.5.1879 Zweibrücken	Tauentzienstr. 1
414.	Growald Julius	6.8.1882 Königshütte	Goethestr. 74
415.	Growald Martha z d. Jereslaw	20.12.1883 Kempen	Goethestr. 74
416.	Grummach Elfriede z d. Spingarn	19.10.1890 Loslau	Gräbschener Str. 22
417.	Grummach Willi	7.10.1890 Heiligenbeil	Gräbschener Str. 22
418.	Grünberg Denny	16.10.1939 Breslau	Antonienstr. 36/38
419.	Grünberg Irma	6.2.1917 Gleiwitz	Goethestr. 46
420.	Grünfeld Auguste z d. Cohn	28.12.1911 Breslau	Fischergasse 14
421.	Grünfeld Max	3.4.1904 Thorn	Fischergasse 14
422.	Grünfeld Minna	24.10.1937 Breslau	Fischergasse 14
423.	Grünfeld Siegfried	4.6.1933 Breslau	Fischergasse 14
424.	Gutmann Margot Eveline z d. Jakobowitz	20.6.1908 Cosel OS.	Viktoriastr. 121
425.	Haas Marta z d. Simon	12.2.1884 Beuthen	Viktoriastr. 104 b
426.	Haas Siegfried	9.10.1884 Leobschütz	Viktoriastr. 104 b
427.	Haberkorn Berta z d. Auerbach	22.7.1881 Breslau	Strasse der SA 28/30
428.	Hadda Moritz Julius	16.1.1887 Cosel OS.	Viktoriastr. 24
429.	Hahn Anna	30.11.1919 Halle/S.	Augustastr. 152
430.	Hahn Herta	12.8.1906 Breslau	Viktoriastr. 107
431.	Hahn Rudolf	16.10.1885 Auscha	Augustastr. 152
432.	Halpersohn Ilse Ruth	16.4.1926 Breslau	Brandenburger Str. 50
433.	Halpersohn Rubin, dr	2.10.1885 Breslau	Brandenburger Str. 50
434.	Halpert Friedrich, dr	–	Friedrich-Hebbelstr. 8
435.	Halpert Otto, dr iur.	25.12.1887 Frankfurt/M.	Friedrich-Hebbelstr. 8
436.	Hamburger Cäcilie	3.2.1885 Kempen	Brandenburger Str. 41
437.	Hamburger Dora	2.4.1916 Breslau	Goethestr. 9
438.	Hamburger Edith, dr	1.12.1892 Kattowitz	Scharnhorststr. 5
439.	Hamburger Ernst Hirsch	9.12.1883 Breslau	Scharnhorststr. 5
440.	Hamburger Franziska z d. Bab	11.10.1908 Cosel OS.	Schwertstr. 6
441.	Hamburger Jenny z d. Lewkowitz	25.12.1893 Neumarkt	Wallstr. 9

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
442.	Hamburger Martin Albrecht dr iur.	24.9.1905 Breslau	Schwertstr. 6
443.	Hamburger Max	8.10.1880 Kempen	Gartenstr. 34
444.	Hamel Julie z d. Lachmann	29.5.1885 Jessen	Viktoriastr. 73
445.	Hamel Karl	26.8.1888 Winzig	Viktoriastr. 73
446.	Hammer Georg	24.12.1894 Karthaus	Freiburger Str. 5
447.	Hammer Irma z d. Israel	28.12.1901 Liegnitz	Freiburger Str. 5
448.	Hammerstein Alfred dr med. dent.	25.2.1887 Mohrungen	Viktoriastr. 117/119
449.	Hammerstein Herta z d. Auerbach	21.5.1909 Fraustadt	Viktoriastr. 117/119
450.	Happ Isidor	3.8.1882 Kottlischowitz	Graupenstr. 7
451.	Hartmann Bianka	16.4.1887 Kobylagora	Gartenstr. 38
452.	Hartmann Elise z d. Hartmann	12.4.1881 Breslau	Lothringer Str. 8/10
453.	Hartmann Erich, dr iur.	2.8.1891 Breslau	Höfchenstr. 71
454.	Hauck Irma	8.2.1897 Breslau	Am Weidendamm 5
455.	Hauck Margarete z d. Juliusburger	2.1.1884 Breslau	Lothringer Str. 13
456.	Hecht Albert	14.2.1904 Breslau	Telegraphenstr. 6
457.	Hecht Hilde(gard) z d. Ziegler	1.12.1901 Linz	Wallstr. 16
458.	Hecht Manfred	18.9.1929 Breslau	Wallstr. 16
459.	Heidemann Betty	9.10.1900 Löbau	Agnesstr. 9
460.	Heilborn Friederike z d. Moschkowitz	20.8.1893 Hochfelde	Wallstr. 25
461.	Heilborn Heinz Simon	29.5.1925 Breslau	Wallstr. 25
462.	Heilborn Hugo Benjamin	15.9.1887 Lublinitz	Augustastr. 72
463.	Heilborn Nathan Adolf	4.12.1927 Breslau	Wallstr. 25
464.	Heimann Fritz	1.4.1891 Dt. Krawarn	Neue Weltgasse 2/4
465.	Heimann Georg	28.7.1901 Schildberg	Siebenhufener Str. 10
466.	Heimann Johanna z d. Hirsch	11.3.1895 Prag-Karolinental	Höfchenstr. 95
467.	Heimann Rosa z d. Holz	19.2.1893 Breslau	Neue Weltgasse 2/4
468.	Heinrich Erna z d. Burgheim	29.4.1882 Breslau	Zimmerstr. 1
469.	Hellmer Felix	28.12.1886 Wien	Gutenbergstr. 22
470.	Henoch David	2.4.1875 Pleschen	Goethestr. 49
471.	Henoch Henriette z d. Weissmann	28.3.1880 Oberglogau	Goethestr. 49
472.	Heppner Leopold	15.1.1880 Lissa	Elsasser Str. 20
473.	Heppner Sara z d. Kiwi	22.5.1880 Schwersenz	Freiburger Str. 40
474.	Herrmann Rosa z d. Koh	11.10.1898 Lissa	Freiburger Str. 22
475.	Herstick Marta z d. Sander	22.6.1885 Breslau	Augustastr. 52
476.	Herzberg Auguste Rose	3.10.1892 Breslau	Schillerstr. 6
477.	Herzberg Ilse Sophie	6.9.1897 Breslau	Schillerstr. 6
478.	Herzko Eugenie z d. Jany	28.4.1880 Neudorf	Neue Graupenstr. 3/4

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
479.	Heymann Adolf	23.9.1881 Lungendorf	Augustastr. 132
480.	Heymann Hermann	3.3.1879 Radau	Zimmerstr. 11
481.	Heymann Hermine z d. Nathan	2.10.1888 Katscher	Sonnenstr. 38
482.	Heymann Ida z d. Heymann	17.3.1880 Guttentag	Augustastr. 132
483.	Heymann Irmgard	24.8.1906 Breslau	Goethestr. 21
484.	Heymann Johanna z d. Bach	2.11.1882 Breslau	Wallstr. 16
485.	Heymann Leo	24.2.1930 Pitschen	Sonnenstr. 38
486.	Heymann Lothar	4.4.1925 Pitschen	Sonnenstr. 38
487.	Heymann Ludwig	9.8.1884 Pitschen	Sonnenstr. 38
488.	Heymann Margot	1.1.1902 Breslau	Gartenstr. 87
489.	Heymann Max	19.12.1882 Danzig	Wallstr. 16
490.	Heymann Wolfgang	28.5.1928 Pitschen	Sonnenstr. 38
491.	Heymannsohn Flora	4.10.1882 Herrnstadt	Willmannstr. 1/3
492.	Hirsch Else z d. Wisch	7.11.1898 Ostrowo	Franz-Seldte-Platz 9
493.	Hirsch Gertrud	13.8.1904 München	Körnerstr. 17
494.	Hirsch Margarete z d. Zöllner	3.12.1891 Grätz	Goethestr. 46
495.	Hirschel Bela	20.12.1940 Breslau	Augustastr. 53
496.	Hoffmann Frieda z d. Hecht	22.1.1887 Königshütte	Augustastr. 79
497.	Holländer Karl Heinz	24.7.1929 Breslau	Friedrichstr. 15
498.	Holz Erna	2.1.1910 Cosel OS.	Schweidnitzer Stadtgraben 28
499.	Holz Hugo	16.8.1882 Bolkenhain	Schweidnitzer Stadtgraben 28
500.	Holz Olga z d. Rosenberger	22.6.1881 Gogolin	Schweidnitzer Stadtgraben 28
501.	Horn Cäcilie z d. Staub	28.3.1894 Ratibor	Viktoriastr. 104 b
502.	Horn Klara z d. Rummelsburg	7.9.1898 Rawitsch	Fischergasse 14
503.	Horn Louis	25.10.1891 Heideberg	Fischergasse 14
504.	Horn Max	23.4.1881 Heideberg	Tauentzienstr. 53
505.	Ickowitz Freide	17.2.1931 Lissabon	Freiburger Str. 6
506.	Jacob Arthur	26.4.1884 Briesen	Taschenstr. 20
507.	Jacob Ella z d. Hecht	30.3.1902 Breslau	Telegraphenstr. 6
508.	Jacob Hedwig	11.7.1895 Wongrowitz	Goethestr. 68/70
509.	Jacob Hedwig	2.12.1901 Lubasch	Gabitzstr. 15
510.	Jacob Jenny z d. Joseph	11.1.1895 Schönsee	Taschenstr. 20
511.	Jacob Julianna z d. Haase	24.3.1882 Krotoschin	Sonnenstr. 21
512.	Jacob Käte	3.2.1937 Breslau	Telegraphenstr. 6
513.	Jacob Pauline	31.1.1898 Wongrowitz	Goethestr. 68/70
514.	Jacob Reha	25.3.1939 Breslau	Gabitzstr. 15

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
515.	Jacobowitz Alfred Adolf	2.2.1885 Brieg	Freiburger Str. 44
516.	Jacobowitz Else z d. Neumann	31.8.1883 Breslau	Freiburger Str. 44
517.	Jacobowitz Else z d. Schall	29.11.1891 Ostrowo	Telegraphenstr. 4
518.	Jacobowitz Ida	24.10.1900 Breslau	Viktoriastr. 33
519.	Jacobsohn Arthur	20.11.1879 Strasburg	Höfchenstr. 71
520.	Jacobsohn Natalie z d. Gomma	11.3.1883 Beuthen	Höfchenstr. 71
521.	Jacobsohn Leo	19.5.1884 Strasburg	Freiburger Str. 42
522.	Jacobsohn Regina z d. Gotthilf	14.12.1895 Kurza	Freiburger Str. 42
523.	Jacobsohn Reseda z d. Meyer	31.5.1892 Thorn	Goethestr. 41
524.	Jacoby Lotte	13.11.1900 Insterburg	Lothringer Str. 8
525.	Jaffe Adele z d. Rosenthal	29.3.1904 Exin	Wallstr. 11
526.	Jaffe Edith z d. Preuss	30.5.1903 Breslau	Kronprinzenstr. 53
527.	Jaffe Elfriede	4.1.1930 Breslau	Kronprinzenstr. 53
528.	Jaffe Eva	29.11.1929 Breslau	Wallstr. 11
529.	Jaffe Fritz	15.9.1931 Breslau	Kronprinzenstr. 53
530.	Jaffe Heinz	19.9.1926 Breslau	Wallstr. 11
531.	Jaffe Hermann	30.3.1934 Breslau	Kronprinzenstr. 53
532.	Jaffe Herta	29.12.1932 Breslau	Kronprinzenstr. 53
533.	Jaffe Max	28.6.1897 Breslau	Kronprinzenstr. 53
534.	Jakubek Erna	25.7.1892 Breslau	Schmiedebrücke 55
535.	Japha Lotte	14.7.1903 Fraustadt	Freiburger Str. 22
536.	Jaraczewer Henriette z d. Roth	13.10.1883 Breslau	Gartenstr. 23
537.	Jaschkowitz Josef	28.12.1886 Kempen	Gottschallstr. 34
538.	Jaschkowitz Lea z d. Friedländer	4.1.1901 Gleiwitz	Gottschallstr. 34
539.	Jaschkowitz Manfred	13.8.1927 Breslau	Gottschallstr. 34
540.	Jaschkowitz Ursula	25.5.1925 Breslau	Gottschallstr. 34
541.	Jawitz Dewojne Dora z d. Kopydłowski	10.5.1898 Wieruszów	Freiburger Str. 6
542.	Jedwab Frajdel z d. Rothenberg	16.5.1898 Peisern	Rossmarkt 14
543.	Jedwab Heinz	15.11.19030 Breslau	Rossmarkt 14
544.	Jedwab Michael	2.12.1893 Wilhelmsbrück	Rossmarkt 14
545.	Jedwab Theo	26.8.1932 Breslau	Rossmarkt 14
546.	Joachim Franz Julius	13.8.1902 Breslau	Augustastr. 95
547.	Joachim Elise Eva z d. Blumenfeld	2.8.1873 Breslau	Augustastr. 95
548.	Joel Berthold	26.5.1894 Neustadt	Freiburger Str. 42
549.	Joel Gertrud z d. Littauer	4.5.1905 Jutroschin	Freiburger Str. 42
550.	Joel Manfred	11.2.1931 Breslau	Freiburger Str. 42
551.	Joel Siegbert	29.4.1937 Breslau	Freiburger Str. 42

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
552.	Juliusberg Else z d. Krebs	15.3.1883 Gleiwitz	Sonnenstr. 28
553.	Juliusberg Ernst	16.12.1883 Oppeln	Sonnenstr. 28
554.	Juliusberger Alfons	7.10.1889 Kieferstädtel	Augustastr. 77
555.	Juliusberger Edwin	8.5.1924 Leobschütz	Augustastr. 77
556.	Juliusberger Eugen	13.4.1882 Beneschau	Sonnenstr. 21
557.	Juliusberger Fritz	19.11.1897 Breslau	Sadowastr. 75
558.	Juliusberger Rosa z d. Baumgart	1.11.1887 Myslowitz	Augustastr. 77
559.	Juliusberger Suse	30.5.1921 Leobschütz	Augustastr. 77
560.	Jungmann Lucie Minna	13.10.1893 Breslau	Goethestr. 21
561.	Kaelter Hedwig	9.6.1883 Breslau	Steinstr. 65
562.	Kaiser Gertrud	2.9.1887 Städtl	Freiburger Str. 19
563.	Kaiser Paula z d. Böhm	5.4.1882 Antonienhütte	Augustastr. 55
564.	Kaiser Vera z d. Ruben	17.7.1912 Breslau	Goethestr. 68/70
565.	Kalisch Margarete Berta z d. Freund	7.1.1887 Łódź	Lothringer Str. 8/10
566.	Kalischer Gertrud	2.6.1886 Jauer	Viktoriastr. 23
567.	Kalischer Luise	14.12.1881 Jauer	Viktoriastr. 23
568.	Kallmann Alfred	3.7.1900 Gollub	Sadowastr. 45
569.	Kallmann Karl	4.12.1888 Gostyn	Sadowastr. 69
570.	Kallmann Paula z d. Brinnitzer	16.4.1893 Glogau	Sadowastr. 69
571.	Kallmann Vera z d. Lippmann	31.5.1908 Wartenburg	Sadowastr. 45
572.	Kamnitzer Meta z d. Löwenstein	2.6.1889 Gilgenburg	Freiburger Str. 42
573.	Kantorowicz Josefina	9.6.1884 Pogorzela	Schwerinstr. 58
574.	Kapauner Camilla	19.3.1904 Breslau	Freiburger Str. 16
575.	Kapauner Regina z d. Bellak	19.1.1879 Mährisch Ostrau	Freiburger Str. 16
576.	Kapauner Rosa	26.11.1881 Hirschberg	Freiburger Str. 16
577.	Kapauner Salo, dr med.	14.9.1871 Lewin	Freiburger Str. 16
578.	Kaphan Gertrud	14.1.1887 Lissa	Trinitasstr. 8
579.	Karfunkelstein Margarethe	21.7.1890 Breslau	Franz-Seldte-Platz 7
580.	Karmeinski Ignatz	9.12.1890 Posen	Wallstr. 7/9
581.	Karpe Berta z d. Preiss	13.1.1905 Breslau	Brandenburger Str. 37
582.	Karpe Ernst	18.5.1908 Breslau	Brandenburger Str. 37
583.	Karpe Hedwig	16.3.1882 Ostrowo	Viktoriastr. 121
584.	Kary Rosalie	15.1.1884 Gnadenkirch	Freiburger Str. 42
585.	Kastan Elsbeth	17.1.1893 Berlin	Viktoriastr. 107
586.	Katz Charlotte	5.2.1896 München	Telegraphenstr. 6
587.	Katz Else Jeanette z d. Silbiger	15.4.1880 Gleiwitz	Gartenstr. 63
588.	Katz Margarete	22.2.1895 München	Telegraphenstr. 6

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
589.	Katz Marianna	7.2.1899 München	Viktoriastr. 114
590.	Katz Minna	27.9.1898 Egelsbach	Höfchenstr. 101
591.	Keiler Albrecht	19.3.1897 Breslau	Neudorfstr. 2
592.	Keiler Dorothea z d. Jacobowitz	10.1.1900 Myslowitz	Neudorfstr. 2
593.	Keins Pauline z d. Karliner	6.4.1879 Trockenberg	Strasse der SA 52
594.	Kempe Sally	11.4.1890 Tremessen	Zimmerstr. 12
595.	Kiewe Jacob	12.5.1886 Kempen	Willmannstr. 1/3
596.	Kiewe Ottilie z d. Bornheim	10.12.1894 Stockheim	Willmannstr. 1/3
597.	Kirstein Friedrich Artur	2.12.1888 Breslau	Neudorfstr. 2
598.	Kirstein Ursina z d. Schlesinger	15.9.1889 Du Trois Pan	Neudorfstr. 2
599.	Klein Frieda	22.2.1915 Breslau	Flughafenstr. 51
600.	Klein Recha Margarete	13.1.1893 Kröslin	Telegraphenstr. 4
601.	Klinenberger Margarethe z d. Schäffer	3.10.1880 Oppeln	Goethestr. 49
602.	Klingbeil Josef	21.11.1931 Breslau	Gartenstr. 34
603.	Kloss Herta z d. Margoliner	13.10.1905 Konstadt	Körnerstr. 24/26
604.	Klüger Clementine	11.9.1884 Riga	Höfchenstr. 74
605.	Koblinger Rosa z d. Grünthal	15.3.1891 Gleiwitz	Gartenstr. 47
606.	Kochmann Klara	14.10.1882 Breslau	Goethestr. 12
607.	Kohn Kurt	20.3.1885 Breslau	Willmannstr. 8
608.	Koplowitz Paula z d. Pik	1.5.1885 Breslau	Gartenstr. 40
609.	Koplowitz Ruth Rosa	21.4.1907 Ratibor	Opitzstr. 1
610.	Koppe Arthur	13.4.1884 Guhrau	Körnerstr. 24/26
611.	Koppe Erwin	2.5.1931 Breslau	Gartenstr. 51
612.	Koritowski Johanna	20.5.1898 Greifswald	Gartenstr. 63
613.	Korn Friederike z d. Graetzer	23.1.1880 Bobrek	Freiburger Str. 42
614.	Kornblum Albert	5.8.1887 Kattowitz	Willmannstr. 8
615.	Kornblum Ruth z d. Eisner	16.3.1896 Gleiwitz	Willmannstr. 8
616.	Korngrün Charlotte Fanny z d. Weinberg	12.2.1897 Breslau	Kopischstr. 65
617.	Korngrün Heinz-Otto	15.9.1930 Breslau	Kopischstr. 65
618.	Korngrün Leopold	20.8.1885 Wien	Kopischstr. 65
619.	Korytowski Else	9.1.1880 Breslau	Telegraphenstr. 3
620.	Kosterlitz Alice z d. Remak	30.1.1896 Breslau	Höfchenstr. 96
621.	Kosterlitz Gertrud z d. Gutstadt	16.3.1884 Freiburg	Steinstr. 3/5
622.	Kosterlitz Käte	24.3.1910 Breslau	Steinstr. 3/5
623.	Kosterlitz Richard	24.5.1881 Woischnik	Höfchenstr. 96
624.	Kottlarzig Alfred	9.4.1882 Ohlau	Götzenstr. 19

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
625.	Kottlarzig Sophie	19.3.1884 Ohlau	Götzenstr. 19
626.	Krakauer Alfons	1.1.1879 Posen	Goethestr. 21
627.	Krebs Elfriede z d. Klenner	22.8.1898 Ornontowitz	Opitzstr. 36
628.	Krebs Ingeborg	16.10.1931 Oppeln	Wallstr. 9
629.	Kretschmer Luise	14.5.1893 Breslau	Viktoriastr. 27
630.	Kretschmer Max	21.7.1895 Breslau	Sonnenstr. 14
631.	Kreutzberger Herbert	28.7.1900 Gleiwitz	Augustastr. 53
632.	Kristeller Georg	24.8.1885 Quarritz	Reuschestr. 47/48
633.	Lachmann Elise	24.8.1895 Breslau	Elsasser Str. 7
634.	Lachmann Emma	1.2.1887 Ratibor	Wallstr. 13
635.	Lachmann Leopold	28.12.1899 Strelno	Elsasser Str. 7
636.	Lachmann Resi	27.10.1893 Breslau	Elsasser Str. 7
637.	Lachmann Wilhelmine	17.6.1900 Breslau	Lothringer Str. 5
638.	Lamm Margarete z d. Freund	23.4.1885 Breslau	Charlottenstr. 27
639.	Landau Frieda	11.12.1895 Breslau	Körnerstr. 17
640.	Landmann Benno	13.2.1892 Schrimm	Kronprinzenstr. 40
641.	landmann Else z d. Pechner	12.8.1890 Krotoschin	Kronprinzenstr. 40
642.	Landsberg Ruth	15.6.1901 Lissa	Franz-Seldte-Platz 7
643.	Landsberger Heinrich	18.6.1882 Breslau	Augustastr. 61
644.	Lang Lissi	1.3.1901 Breslau	Luisenstr. 3
645.	Lange Charlotte	22.4.1909 Polgsen	Gabitzstr. 25
646.	Lange Gerhard	26.5.1901 Breslau	Zimmerstr. 5/7
647.	Langer Ruth Erna z d. Starkmann	15.8.1913 Breslau	Lothringer Str. 8/10
648.	Lasker Gertrud z d. Engelmann	3.2.1884 Wreschen	Neue Graupenstr. 7
649.	Lasker Julius	4.3.1883 Lessen	Neue Graupenstr. 7
650.	Laufer Cälina z d. Danziger	14.6.1900 Breslau	Gartenstr. 47
651.	Laufer Elise z d. Littauer	16.9.1880 Breslau	Viktoriastr. 115
652.	Laufer Margarete z d. Siedner	24.7.1894 Lublinitz	Büttnerstr. 34
653.	Laufer Siegfried	28.12.1884 Breslau	Büttnerstr. 34
654.	Lauter Edith z d. Peckel	19.7.1903 Inse	Neudorfstr. 18
655.	Lauter Gerd	19.10.1930 Johannesburg	Neudorfstr. 18
656.	Lehner Gertrud z d. Jaretzky	19.11.1888 Breslau	Elsasser Str. 9
657.	Leiser Gertrud	16.7.1898 Breslau	Antonienstr. 42
658.	Lemberg Gertrud z d. Mamlok	10.9.1901 Militsch	Brandenburger Str. 85
659.	Lemberg Joachim	14.6.1929 Trachenberg	Brandenburger Str. 85
660.	Lemberg Karl	1.8.1899 Zduny	Brandenburger Str. 85
661.	Lernau Anna	30.12.1882 Leobschütz	Schillerstr. 14

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
662.	Lesser Marie Emma	20.9.1894 Breslau	Kleinburgstr. 15
663.	Leuchtag Helene z d. Koch	12.4.1898 Wien	Schmiedebrücke 55
664.	Levinthal Amalie z d. Sachs	2.4.1860 Leobschütz	Körnerstr. 5/7
665.	Levinthal Elfriede	18.4.1884 Leobschütz	Körnerstr. 5/7
666.	Levkowitz Eva	7.9.1896 Oppeln	Friedrich-Karl-Str. 11
667.	Lewek Esther (Ella)	29.1.1923 Breslau	Gartenstr. 34
668.	Lewek Hermann	27.1.1889 Olobok	Gartenstr. 34
669.	Lewek Marianne	28.12.1921 Breslau	Gartenstr. 34
670.	Lewek Max	28.4.1883 Olobok	Gartenstr. 34
671.	Lewin Regina z d. Granas	8.2.1903 Zduńska Wola	Freiburger Str. 17
672.	Lewin Rifke Frieda z d. Bock	2.5.1886 Markstädt	Freiburger Str. 22
673.	Lewinsohn Berta	8.12.1888 Hirtakol	Höfchenstr. 75
674.	Lewinsohn Gustav	5.3.1887 Pudewitz	Kronprinzenstr. 64
675.	Lewinsohn Nelly z d. Banas	25.4.1895 Pleschen	Kronprinzenstr. 64
676.	Lewkowitz Rita Edith	19.7.1927 Neumarkt	Wallstr. 9
677.	Liebes Alfred	13.7.1899 Ostrowo	Sonnenstr. 46
678.	Litthauer Paul	1.3.1883 Schwetz	Körnerstr. 24/26
679.	Loeser Arthur	6.1.1897 Breslau	Höfchenstr. 99
680.	Loewald Margarete z d. Gross	19.1.1890 Chemnitz	Freiburger Str. 23
681.	Loewy Elise	28.2.1893 Rawitsch	Steinstr. 3/5
682.	Loewy Gerhard	11.3.1930 Breslau	Goethestr. 10
683.	Loewy Herbert	5.3.1890 Breslau	Goethestr. 10
684.	Loewy Luise	22.4.1882 Hindenburg	Zimmerstr. 4 a
685.	Loewy Margarete z d. Heymann	13.2.1896 Grafenthal	Sonnenstr. 21
686.	Loewy Marta	13.9.1886 Hindenburg	Zimmerstr. 4 a
687.	Loewy Rosa z d. Lipschütz	26.1.1899 Szopron	Goethestr. 10
688.	Loewy Rudolf	3.3.1893 Freienwalde/O.	Sonnenstr. 21
689.	Löwenstein Else z d. Herbst	7.4.1893 Pleschen	Körnerstr. 24/26
690.	Löwy Betty z d. Adler	20.5.1883 Loslau	Höfchenstr. 63
691.	Löwy Hermann	11.2.1884 Breslau	Höfchenstr. 63
692.	Lublinski Herta z d. Schneider	24.1.1912 Beuthen	Sonnenstr. 28
693.	Lublinski Siegfried	29.6.1913 Breslau	Sonnenstr. 28
694.	Lublinski Tana	3.6.1940 Breslau	Sonnenstr. 28
695.	Lustig Hans Johann	20.7.1887 Radzionkau	Tauentzienstr. 60
696.	Maertz Käte z d. Rothgiesser	18.2.1890 Breslau	Augustastr. 55
697.	Maertz Wolfgang Fabian	7.5.1925 Breslau	Augustastr. 55
698.	Majerowicz Dora	5.2.1934 Breslau	Zimmerstr. 4 a

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
699.	Majerowicz Feigla	22.11.1940 Breslau	Zimmerstr. 4 a
700.	Majerowicz Hanna Cilli	17.4.1930 Breslau	Zimmerstr. 4 a
701.	Majerowicz Harry	7.6.1938 Breslau	Zimmerstr. 4 a
702.	Majerowicz Margot	18.6.1932 Breslau	Zimmerstr. 4 a
703.	Majerowicz Ruchla Kaja z d. Szmo- lewicz	5.4.1897 Wieruszów	Zimmerstr. 4 a
704.	Majerowicz Ruth	5.2.1934 Breslau	Zimmerstr. 4 a
705.	Majerowicz Szlama	12.5.1896 Bolesławice	Zimmerstr. 4 a
706.	Mandowsky Alfred	21.6.1883 Tarnowitz	Körnerstr. 24/26
707.	Mandowsky Else z d. Meissner	8.4.1884 Schildberg	Körnerstr. 24/26
708.	Mandowsky Ernestine z d. Pro- skauer	28.9.1887 Oppeln	Antonienstr. 6
709.	Mandowsky Ernst	18.3.1883 Breslau	Höfchenstr. 12
710.	Mandowsky Inge(borg)	25.1.1926 Breslau	Antonienstr. 6
711.	Mandowsky Johanna	17.6.1890 Beuthen	Höfchenstr. 12
712.	Mandowsky Käthe z d. Mandowsky	31.12.1884 Hindenburg	Höfchenstr. 12
713.	Mann Hilde z d. Goldberg	29.7.1919 Breslau	Viktoriastr. 61
714.	Mann Theodor	16.9.1908 Ichenhausen	Viktoriastr. 61
715.	Mannaberg Frieda z d. Neumann	6.8.1899 Prossnitz	Höfchenstr. 19
716.	Mannaberg Paul	11.5.1890 Breslau	Höfchenstr. 19
717.	Manneberg Berthold	19.11.1887 Breslau	Höfchenstr. 28
718.	Manneberg Dorothea z d. Grünpeter	18.6.1885 Bismarckhütte	Freiburger Str. 44
719.	Manneberg Hedwig z d. Katschke	24.3.1887 Lissa	Höfchenstr. 28
720.	Marcus Alice z d. Cohn	9.3.1892 Strasburg	Körnerstr. 24/26
721.	Marcus Benno	20.2.1882 Graudenz	Körnerstr. 11/13
722.	Marcus Flora z d. Baschinski	10.6.1886 Santomischel	Körnerstr. 11/13
723.	Marcus Lotte	23.3.1924 Breslau	Körnerstr. 24/26
724.	Marcuse Clara z d. Cohn	4.5.1885 Koschentin	Steinstr. 65
725.	Marcusy Emilie	23.12.1897 Frankenstein	Schwerinstr. 31
726.	Margoliner Herta z d. Heinrich	13.11.1892 Poppelau	Schwertstr. 6
727.	Margoliner Klara z d. Fabisch	22.7.1881 Storchnest	Gartenstr. 63
728.	Margoliner Renate	2.3.1930 Breslau	Schwertstr. 6
729.	Markt Erna	31.8.1895 Rosenberg	Kronprinzenstr. 15
730.	Martsch Rosa z d. Lachmann	5.7.1885 Ratibor	Freiburger Str. 23
731.	Masur Benno	4.5.1881 Lissa	Götzenstr. 20
732.	Masur Herta z d. Rosenbaum	23.11.1898 Breslau	Götzenstr. 20
733.	Meyer Felicia	20.10.1911 Wreschen	Goethestr. 46
734.	Meyer Regina z d. Mottek	18.10.1887 Samter	Goethestr. 46

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
735.	Miloslawer Recha	10.5.1906 Posen	Freiburger Str. 19
736.	Miloslawer Walter	8.7.1937 Breslau	Freiburger Str. 19
737.	Morawski Fritz	29.12.1891 Beuthen	Körnerstr. 44
738.	Morawski Ruth z d. Banas	27.5.1899 Pleschen	Körnerstr. 44
739.	Moskiewicz Julius	21.6.1888 Ostrowo	Götzenstr. 19
740.	Moskiewicz Peter	26.11.1933 Breslau	Götzenstr. 19
741.	Moskiewicz Susanne z d. Gutfreund	17.4.1902 Leobschütz	Götzenstr. 19
742.	Müller Jonathan	2.7.1940 Breslau	Dessauer Str. 10
743.	Müller Meta z d. Kanin	2.11.1905 Lissa	Dessauer Str. 10
744.	Müller Siegmund	26.4.1907 Breslau	Dessauer Str. 10
745.	Nathan Dorothea	8.8.1922 Breslau	Rossmarkt 13
746.	Nathan Flora z d. Dekro	17.6.1894 Dammer	Rossmarkt 13
747.	Nathan Gertrud z d. Schweitzer	26.7.1887 Breslau	Junkernstr. 33/35
748.	Nathan Ludwig	5.3.1924 Breslau	Rossmarkt 13
749.	Nathan Siegfried	18.7.1895 Adelnau	Rossmarkt 13
750.	Nelke Gerda Amalie z d. Neumann	4.3.1909 Berlin	Gartenstr. 8
751.	Nelke Werner	15.10.1936 Berlin	Gartenstr. 8
752.	Neumann Georg	20.4.1880 Kattowitz	Agnesstr. 7
753.	Neumann Johanna z d. Rosengarten	11.11.1892 Breslau	Agnesstr. 7
754.	Nürnberger Else	10.7.1897 Striegau	Zimmerstr. 12
755.	Okonski Edith z d. Nadersohn	21.5.1904 Klein Karpen	Neue Graupenstr. 17
756.	Okonski Eugen Louis	11.8.1936 Neidenburg	Neue Graupenstr. 17
757.	Okonski Susanne Ulrike	14.5.1930 Gross Koslau	Neue Graupenstr. 17
758.	Okonski Werner Julius	23.8.1928 Neidenburg	Neue Graupenstr. 17
759.	Ollendorff Charlotte	7.9.1883 Breslau	Gartenstr. 69/71
760.	Olschowski Rosa	20.7.1893 Mirkow	Sonnenstr. 21
761.	Ostrower Hedwig z d. Rosenthal	8.6.1888 Brieg	Franz-Seldte-Platz 9
762.	Pechner Selma	28.10.1889 Krotoschin	Sonnenstr. 8
763.	Peiser Frieda	23.12.1890 Strasburg	Gartenstr. 51
764.	Pinkus Moritz	17.3.1882 Schweidnitz	Trinitasstr. 13
765.	Pinkus Ruth z d. Neumann	17.5.1902 Löwen	Trinitasstr. 13
766.	Pollack Erna z d. Scharff	26.12.1901 Gleiwitz	Einundfünfzigerstr. 51
767.	Pollack Gerda	26.5.1933 Breslau	Einundfünfzigerstr. 51
768.	Pollack Hans	6.10.1931 Breslau	Einundfünfzigerstr. 51
769.	Pollack Max	9.8.1897 Rosdzin	Einundfünfzigerstr. 51
770.	Prager Friedel	11.7.1887 Pless	Viktoriastr. 89
771.	Prager Jenny	11.4.1896 Guhrau	Viktoriastr. 114

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
772.	Prinz Grete	6.9.1909 Breslau	Telegraphenstr. 8
773.	Prinz Lucie z d. Böhm	1.1.1893 Ratibor	Reuschestr. 47/48
774.	Prinz Susanna	27.3.1923 Breslau	Reuschestr. 47/48
775.	Prinz Theodor	24.12.1883 Breslau	Reuschestr. 47/48
776.	Proskauer Gertrud	31.1.1895 Spandau	Scharnhorststr. 10
777.	Redlich Bruno	29.10.1882 Konstadt	Augustastr. 16
778.	Redlich Frieda z d. Laband	29.1.1896 Breslau	Augustastr. 55
779.	Redlich Henriette z d. Jacob	4.4.1891 Kempen	Augustastr. 16
780.	Redlich Walter, dr iur.	30.1.1889 Breslau	Augustastr. 55
781.	Richards Lisbeth z d. Karfunkelstein	27.3.1889 Breslau	Kürassierstr. 8
782.	Richter Edith Helene	31.3.1898 Glatz	Gutenbergstr. 9
783.	Richter Elfriede z d. Wendriner	28.1.1885 Ostrog	Viktoriastr. 116
784.	Richter Hertha	10.5.1896 Hindenburg	Telegraphenstr. 8
785.	Richter Max(imilian)	15.5.1879 Waldenburg	Viktoriastr. 116
786.	Ring Ernst, dr rer.pol.	27.4.1900 Breslau	Höfchenstr. 19
787.	Ritter Wally z d. Ritter	22.1.1881 Kempen	Gutenbergstr. 9
788.	Robert Benno	31.3.1885 Neuenburg	Viktoriastr. 104 a
789.	Robert Margarete Paula z d. Frank	29.10.1889 Reichenbach	Viktoriastr. 104 a
790.	Rogulla Frieda z d. Cheimowitz	31.7.1895 Kitzingen	Tauentzienstr. 27
791.	Rogulla Horst	2.10.1928 Breslau	Tauentzienstr. 27
792.	Rosen Flora z d. Totschek	14.8.1874 Beuthen	Sonnenstr. 28
793.	Rosen Sally	22.3.1879 Pustów	Sonnenstr. 28
794.	Rosenbaum Berta	13.2.1891 Breslau	Hohenzollernstr. 69
795.	Rosenbaum Else	26.3.1901 Breslau	Augustastr. 97
796.	Rosenbaum Hedwig z d. Proskauer	2.7.1884 Strehlen	Franz-Seldte-Platz 7
797.	Rosenbaum Johanna z d. Beihoff	7.7.1913 Breslau	Wallstr. 14
798.	Rosenbaum Josef	23.4.1901 Beuthen	Wallstr. 14
799.	Rosenbaum Louis	2.7.1884 Bielschowitz	Sonnenstr. 38
800.	Rosenberg Alice	6.7.1892 Breslau	Dorotheengasse 10
801.	Rosenberg Jenny z d. Rosenberg	30.5.1894 Schmalleningken	Höfchenstr. 96
802.	Rosenberger Käthe Luise z d. Zweig	21.12.1889 Breslau	Zimmerstr. 4 a
803.	Rosenfeld Salli	29.6.1890 Stralkowo	Höfchenstr. 95
804.	Rosenthal Fritz	3.10.1912 Pfaffendorf	Kronprinzenstr. 40
805.	Rosenthal Gerda z d. Landmann	5.2.1921 Jauer	Kronprinzenstr. 40
806.	Roth Leopold	14.8.1889 Breslau	Büttnerstr.10/11
807.	Roth Margarete z d. Boden	2.6.1899 Breslau	Büttnerstr. 10/11
808.	Rotholz Peter	14.11.1936 Breslau	Wallstr. 33
809.	Rotholz Resi z d. Keins	20.4.1910 Kattowitz	Wallstr. 33

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
810.	Rotholz Walter	5.11.1937 Breslau	Wallstr. 33
811.	Saabor Artur	16.7.19881 Kuttlau	Gartenstr. 34
812.	Saabor Fanny z d. Juliusburger	18.1.1884 Gottesberg	Gartenstr. 34
813.	Sabatzky Margarete z d. Schotländer	25.6.1892 Berlin	Götzenstr. 19
814.	Sachs Ernst	7.8.1887 Fraustadt	Götzenstr. 8
815.	Sachs Gertrud	25.2.1889 Löbau	Gartenstr. 11
816.	Sadlowski Johanna z d. Schüftan	29.6.1895 Breslau	Friedrich-Wilhelmstr. 25
817.	Sadlowski Susanne	30.5.1923 Breslau	Friedrich-Wilhelmstr. 25
818.	Salomon Joachim	23.6.1919 Inowrocław	Freiburger Str. 42
819.	Salomon Rosalie z d. Meyer	16.6.1890 Kruschwitz	Freiburger Str. 42
820.	Salomon Siegmund	19.9.1884 Žnin	Freiburger Str. 42
821.	Sandberg Lucie	23.12.1887 Breslau	Viktoriastr. 115
822.	Sander Adele z d. Pinkus	4.12.1885 Schweidnitz	Götzenstr. 19
823.	Sander Edith z d. Gruner	22.9.1911 Lissa	Freiburger Str. 5
824.	Sander Hedwig z d. Vogler	7.6.1880 Breslau	Körnerstr. 11/13
825.	Sawady Doris Dorothea z d. Schüftan	13.11.1886 Brieg	Viktoriastr. 115
826.	Schaefer Dora z d. Fränkel	21.3.1882 Ziegenhals	Sonnenstr. 19
827.	Schäffer Egon Heinrich	28.7.1888 Breslau	Gutenbergstr. 22
828.	Schäffer Käthe z d. Lichtenthal	10.10.1888 Berlin	Gutenbergstr. 22
829.	Scharff Amalie z d. Schlesinger	6.3.1887 Kempen	Trinitasstr. 4
830.	Scheye Arno	2.4.1928 Breslau	Höfchenstr. 71
831.	Scheye Erna z d. Choyke	17.3.1896 Liegnitz	Höfchenstr. 71
832.	Scheye Hans	28.8.1887 Breslau	Antonienstr. 36/38
833.	Scheye Inge	13.4.1930 Breslau	Höfchenstr. 71
834.	Scheye Josef	9.1.1894 Kempen	Höfchenstr. 71
835.	Scheye Max	22.4.1923 Breslau	Landwerk Neuendorf
836.	Scheyer Ilse z d. Schlesinger	7.2.1894 Berlin	Sadowastr. 40
837.	Scheyer Sigmar	17.5.1889 Hindenburg	Sadowastr. 40
838.	Schiftan Hans	15.2.1908 Karlsruhe OS.	Höfchenstr. 12
839.	Schiftan Kurt	30.4.1895 Bernstadt	Franz-Seldte-Platz 9
840.	Schimmeck Fritz	29.12.1880 Krotoschin	Reuschestr. 57
841.	Schimmeck Luise z d. Heimann	16.6.1890 Reesewitz	Reuschestr. 57
842.	Schindler Grete	5.4.1930 Gross Strehlitz	Wallstr. 14
843.	Schindler Herta z d. Lewin	2.1.1902 Neustadt OS.	Wallstr. 14
844.	Schindler Karl	7.4.1879 Chorzów	Gartenstr. 10
845.	Schindler Marie z d. Silberstein	10.11.1876 Adelnau	Gartenstr. 10
846.	Schindler Meta	7.12.1885 Beuthen	Gartenstr. 31

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
847.	Schindler Th. Walter	2.2.1902 Myslowitz	Wallstr. 14
848.	Schlesinger Helene	2.06.1898 Kattowitz	Wallstr. 9
849.	Schlesinger Max	15.11.1881 Breslau	Götzenstr. 19
850.	Schmul Else z d. Roth	21.4.1887 Breslau	Höfchenstr. 4
851.	Schmul Max	3.1.1887 Podgórze	Höfchenstr. 4
852.	Schnell Julius	30.4.1880 Schlochau	Gartenstr. 69/71
853.	Schönfeld Edith z d. Danziger	10.6.1893 Guhrau	Friedrichstr. 4
854.	Schönfeld Georg Martin	8.10.1934 Guhrau	Friedrichstr. 4
855.	Schönfeld Margot Sophie	6.1.1919 Altstrunz	Viktoriastr. 107
856.	Schönfeld Paul	15.10.1885 Altstrunz	Friedrichstr. 4
857.	Schönwald Erich	30.4.1883 Breslau	Goethestr. 16
858.	Schreiber Ernst	24.9.1888 Breslau	Höfchenstr. 1
859.	Schreiber Käthe z d. Hamburger	28.2.1896 Gleiwitz	Höfchenstr. 1
860.	Schreiber Meta z d. Blasse	30.3.1892 Breslau	Augustastr. 55
861.	Schumm Toni z d. Lewin	15.6.1881 Breslau	Kronprinzenstr. 30
862.	Schüftan Chana	27.1.1941 Breslau	Wallstr. 33
863.	Schüftan Edeltraud	29.9.1927 Liebthal	Wallstr. 33
864.	Schüftan Werner	13.12.1928 Liebthal	Wallstr. 33
865.	Schüftan Wilhelmine z d. Schüftan	12.1.1900 Liebthal	Wallstr. 33
866.	Schüller Alice Charlotte	21.8.1897 Breslau	Freiburger Str. 23
867.	Schwarz Arthur	14.5.1884 Kempen	Höfchenstr. 99
868.	Schwarz Charlotte z d. Rosenbaum	13.2.1897 Berlin	Höfchenstr. 99
869.	Schwarz Erika Simcha	20.10.1935 Breslau	Höfchenstr. 99
870.	Schwarz Georg	23.5.1902 Grünberg	Telegraphenstr. 6
871.	Schwarz Lola	16.11.1900 Berlin	Kleinburgstr. 15
872.	Schwarz Paula	2.10.1882 Guttentag	Strasse der SA 95
873.	Schwerin Hertha z d. Bernstein	30.8.1912 Breslau	Höfchenstr. 62
874.	Schwersenz Herta	13.1.1901 Stenschewo	Gutenbergstr. 9
875.	Seegall Renate	6.2.1937 Stettin	Viktoriastr. 67
876.	Seegall Ruth Johanna z d. Schmidt	28.12.1911 Breslau	Viktoriastr. 67
877.	Seifert Tana z d. Wollheim	19.5.1890 Schmiegel	Gabitzstr. 58
878.	Seligmann Gerd	14.9.1928 Bischofswerda	Höfchenstr. 71
879.	Seligmann Margarete z d. Rabau	14.11.1890 Alt Falkenberg	Höfchenstr. 71
880.	Senger Elfriede z d. Knoch	19.6.1894 Breslau	Augustastr. 79
881.	Senger Georg	6.10.1891 Neustadt a.d.W.	Augustastr. 79
882.	Senger Irene Paula	16.1.1924 Breslau	Augustastr. 79
883.	Siedner Elfriede	26.8.1884 Breslau	Zimmerstr. 5/7
884.	Siedner Ella	26.3.1883 Breslau	Zimmerstr. 5/7

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
885.	Siedner Harry	18.4.1890 Breslau	Zimmerstr. 7/9
886.	Silberberg Charlotte z d. Pasch	4.6.1888 Breslau	Gartenstr. 38
887.	Silberfeld Boas	4.2.1896 Breslau	Gräbschener Str. 22
888.	Simmenauer Fritz	14.11.1888 Breslau	Schwerinstr. 58
889.	Simmenauer Käte z d. Simmenauer	15.5.1894 Kattowitz	Schwerinstr. 58
890.	Skalla Margot z d. Pinkus	11.1.1907 Hindenburg	Sadowastr. 73
891.	Soberski Ida	16.11.1895 Breslau	Kronprinzenstr. 16
892.	Sommerfeld Rosalie z d. Gotthilf	27.7.1885 Turzadorf	Sonnenstr. 28
893.	Sorsky Georg	7.10.1897 Tarnowitz	Zimmerstr. 4
894.	Spicker Pauline z d. Roth	22.9.1889 Krotoschin	Königsplatz 3 a
895.	Starkmann Else z d. Armer	17.1.1893 Breslau	Telegraphenstr. 4
896.	Süssmann Else	29.9.1894 Kostow	Gartenstr. 11
897.	Süssmann Marta	21.5.1898 Koschmin	Augustastr. 55
898.	Tausk Ilse	24.10.1887 Trebnitz	Sadowastr. 32
899.	Tausk Walter	16.4.1890 Trebnitz	Sadowastr. 32
900.	Teller Hertha z d. Gerstel	24.2.1887 Breslau	Gutenbergstr. 22
901.	Teller Norbert	2.5.1880 Lemberg	Gutenbergstr. 22
902.	Tenberg Eugenie z d. Matzner	9.12.1908 Mährisch Ostrau	Gutenbergstr. 22
903.	Tenberg Heinz	4.1.1932 Breslau	Gutenbergstr. 22
904.	Tenberg Werner	4.12.1935 Breslau	Gutenbergstr. 22
905.	Tockus Ilse	9.12.1933 Mangschütz	Freiburger Str. 23
906.	Tockus Manfred	30.5.1930 Breslau	Freiburger Str. 23
907.	Tockus Richard	25.9.1896 Mangschütz	Freiburger Str. 23
908.	Tockus Wanda z d. Schifftan	31.1.1903 Dammeratsch	Freiburger Str. 23
909.	Tykoschinski Arje Leib	21.1.1885 Golin	Freiburger Str. 19
910.	Tykoschinski Sara Rywka z d. Bie- zynski	12.12.1886 Dobrzyn	Freiburger Str. 19
911.	Unikower Oskar	24.9.1880 Schildberg	Goethestr. 9
912.	Waldmann Elise	25.1.1899 Breslau	Gabitzstr. 58
913.	Walzer Margarete Amalie	26.5.1894 Beuthen	Körnerstr. 24/26
914.	Warschauer Cäcilie z d. Margoliner	14.2.1903 Ziegenhals	Freiburger Str. 23
915.	Warschauer Günther Siegmund	11.8.1930 Ziegenhals	Freiburger Str. 23
916.	Warschauer Manfred	12.9.1934 Ziegenhals	Freiburger Str. 23
917.	Wendriner Heinz Ferdinand	27.6.1922 Magdeburg	Gartenstr. 8
918.	Wendriner Ilse	17.1.1926 Breslau	Gartenstr. 8
919.	Wendriner Senta z d. Friedmann	20.3.1898 Sieniawa	Gartenstr. 8
920.	Werner Elly Eva z d. Geisenberg	5.8.1903 Gilgenburg	Höfchenstr. 96
921.	Werner Marie	7.1.1928 Breslau	Höfchenstr. 96

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Adres wrocławski
922.	Wiener Adolf	20.11.1879 Liegnitz	Höfchenstr. 99
923.	Wiener Helene z d. Moschkowitz	21.12.1896 Kadlub-Turawa	Höfchenstr. 99
924.	Wiener Johanna	25.7.1897 Tarnau	Körnerstr. 10
925.	Wolff Paula z d. Lewin	29.6.1894 Grabków	Freiburger Str. 42
926.	Wreschinski Lucia Charlotte	19.10.1893 Pudewitz	Waldenburg
927.	Zucker Alfred	8.4.1886 Thorn	Gartenstr. 38
928.	Zucker Paul Juda	17.9.1923 Breslau	Gut Neuendorf
929.	Zucker (żona Alfreda)	–	Gartenstr. 38
930.	Bassfreund Salome	27.10.1891 Trier a.d.Mosel	Wallstr. 16
931.	Hiller Johanna	31.7.1898 Schönfeld	Schwertstr. 6
932.	Huppert Henriette	–	Grünberger Str. 23
933.	Rajchenbach Adele	–	Höfchenstr. 85
934.	Reing(e)würz Oskar	19.6.1902 Sosnowice	Wallstr. 33
935.	Rosenblum Manfred	1.02.1916	

Mieszkania osób objętych deportacją z 25.11.1941 r.

Lp.	Ulica i numer domu	Liczba osób
1	Agnesstr. 7 (ul. M. Bałuckiego)	2
2	Agnesstr. 9 (ul. M. Bałuckiego)	1
3	Alsenstr. 41 (ul. S. Czarnieckiego)	2
4	Alte Taschenstr. 20 (ul. ks. P. Skargi)	1
5	Am Weidendamm 5 (ul. I. Franki)	1
6	Antonienstr. 6 (ul. św. Antoniego)	2
7	Antonienstr. 16 (ul. św. Antoniego)	5
8	Antonienstr. 36/38 (ul. św. Antoniego)	2
9	Antonienstr. 42 (ul. św. Antoniego)	1
10	Augustastr. 16 (ul. Szczęśliwa)	2
11	Augustastr. 47 (ul. Szczęśliwa)	1
12	Augustastr. 52 (ul. Szczęśliwa)	1
13	Augustastr. 53 (ul. Szczęśliwa)	7
14	Augustastr. 55 (ul. Szczęśliwa)	7
15	Augustastr. 61 (ul. Szczęśliwa)	3
16	Augustastr. 67 (ul. Szczęśliwa)	7
17	Augustastr. 72 (ul. Szczęśliwa)	1
18	Augustastr. 77 (ul. Szczęśliwa)	4
19	Augustastr. 79 (ul. Szczęśliwa)	4

Lp.	Ulica i numer domu	Liczba osób
20	Augustastr. 95 (ul. Szczęśliwa)	2
21	Augustastr. 97 (ul. Szczęśliwa)	1
22	Augustastr. 132 (ul. Szczęśliwa)	2
23	Augustastr. 152 (ul. Szczęśliwa)	2
24	Blücherplatz 4 (pl. Solny)	2
25	Brandenburger Str. 11 (ul. Lubuska)	2
26	Brandenburger Str. 24 (ul. Lubuska)	1
27	Brandenburger Str. 37 (ul. Lubuska)	2
28	Brandenburger Str. 41 (ul. Lubuska)	1
29	Brandenburger Str. 50 (ul. Lubuska)	2
30	Brandenburger Str. 66 (ul. Lubuska)	1
31	Brandenburger Str. 85 (ul. Lubuska)	6
32	Büttnerstr. 10/11 (ul. Rzeźnicza)	2
33	Büttnerstr. 34 (ul. Rzeźnicza)	2
34	Charlottenstr. 6 (ul. Krucza)	1
35	Charlottenstr. 27 (ul. Krucza)	1
36	Clausewitzstr. 25 (ul. gen. J. Hauke-Bossaka)	1
37	Dessauer Str. 10 (ul. Dobra)	3
38	Dorotheengasse 10 (ul. św. Doroty)	1
39	Eichendorffstr. 51 (ul. Sokola)	1
40	Einundfünfziger Str. 51 (ul. Długa)	4
41	Elsasser Str. 7 (ul. Zaolziańska)	3
42	Elsasser Str. 9 (ul. Zaolziańska)	1
43	Elsasser Str. 10 (ul. Zaolziańska)	4
44	Elsasser Str. 20 (ul. Zaolziańska)	2
45	Ernststr. 4 (ul. T. Rejtana)	1
46	Fischergasse 14 (ul. Rybacka)	12
47	Flughafenstr. 51 (ul. Lotnicza)	2
48	Freiburger Str. 5 (ul. Świebodzka)	5
49	Freiburger Str. 6 (ul. Świebodzka)	2
50	Freiburger Str. 16 (ul. Świebodzka)	4
51	Freiburger Str. 17 (ul. Świebodzka)	5
52	Freiburger Str. 19 (ul. Świebodzka)	5
53	Freiburger Str. 22 (ul. Świebodzka)	4
54	Freiburger Str. 23 (ul. Świebodzka)	13
55	Freiburger Str. 27 (ul. Świebodzka)	2
56	Freiburger Str. 32 (ul. Świebodzka)	1

Lp.	Ulica i numer domu	Liczba osób
57	Freiburger Str. 40 (ul. Świebodzka)	1
58	Freiburger Str. 42 (ul. Świebodzka)	21
59	Freiburger Str. 44 (ul. Świebodzka)	3
60	Friedrichstr. 4 (ul. Kolejowa)	4
61	Friedrichstr. 15 (ul. Kolejowa)	3
62	Friedrich Wilhelm Str. 25 (ul. Legnicka)	2
63	Gabitzstr. 15 (ul. Stysia)	2
64	Gabitzstr. 25 (ul. Stysia)	1
65	Gabitzstr. 58 (ul. Stysia)	2
66	Gartenstr. 8 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	6
67	Gartenstr. 10 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	3
68	Gartenstr. 11 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	5
69	Gartenstr. 19 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	1
70	Gartenstr. 20 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	1
71	Gartenstr. 23 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	1
72	Gartenstr. 26 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	3
73	Gartenstr. 28 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	6
74	Gartenstr. 31 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	2
75	Gartenstr. 34 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	10
76	Gartenstr. 38 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	8
77	Gartenstr. 40 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	1
78	Gartenstr. 47 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	2
79	Gartenstr. 51 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	4
80	Gartenstr. 60 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	1
81	Gartenstr. 63 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	4
82	Gartenstr. 69 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	4
83	Gartenstr. 87 (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)	1
84	Goethestr. 8 (ul. Wielka)	2
85	Goethestr. 9 (ul. Wielka)	2
86	Goethestr. 10 (ul. Wielka)	3
87	Goethestr. 12 (ul. Wielka)	1
88	Goethestr. 16 (ul. Wielka)	1
89	Goethestr. 21 (ul. Wielka)	4
90	Goethestr. 24 (ul. Wielka)	1
91	Goethestr. 41 (ul. Wielka)	1
92	Goethestr. 46 (ul. Wielka)	5
93	Goethestr. 49 (ul. Wielka)	3

Lp.	Ulica i numer domu	Liczba osób
94	Goethestr. 68/70 (ul. Wielka)	7
95	Goethestr. 74 (ul. Wielka)	2
96	Gottschallstr. 34 (ul. Ciepła)	4
97	Götzenstr. 8 (ul. Owsiana)	1
98	Götzenstr. 19 (ul. Owsiana)	10
99	Götzenstr. 20 (ul. Owsiana)	2
100	Graupenstr. 7 (ul. Krupnicza)	1
101	Gräbschener Str. 22 (ul. Grabiszyńska)	3
102	Gräbschener Str. 51 (ul. Grabiszyńska)	1
103	Grünberger Str. 23 (ul. Zielonogórska)	1
104	Gutenbergstr. 4 (ul. Drukarska)	1
105	Gutenbergstr. 9 (ul. Drukarska)	3
106	Gutenbergstr. 22 (ul. Drukarska)	9
107	Gutenbergstr. 37 (ul. Drukarska)	2
108	Friedrich-Hebbel-Str. 8 (ul. Kutnowska)	2
109	Hohenzollernstr. 20 (ul. Sudecka)	1
110	Hohenzollernstr. 31 (ul. Sudecka)	2
111	Hohenzollernstr. 69 (ul. Sudecka)	1
112	Höfchenstr. 1 (ul. T. Zielińskiego)	2
113	Höfchenstr. 4 (ul. T. Zielińskiego)	2
114	Höfchenstr. 8 (ul. T. Zielińskiego)	2
115	Höfchenstr. 10 (ul. T. Zielińskiego)	2
116	Höfchenstr. 12 (ul. T. Zielińskiego)	5
117	Höfchenstr. 17 (ul. T. Zielińskiego)	1
118	Höfchenstr. 19 (ul. T. Zielińskiego)	3
119	Höfchenstr. 23 (ul. T. Zielińskiego)	2
120	Höfchenstr. 28 (ul. T. Zielińskiego)	2
121	Höfchenstr. 62 (ul. T. Zielińskiego)	2
122	Höfchenstr. 63 (ul. T. Zielińskiego)	2
123	Höfchenstr. 71 (ul. T. Zielińskiego)	9
124	Höfchenstr. 74 (ul. T. Zielińskiego)	1
125	Höfchenstr. 75 (ul. T. Zielińskiego)	4
126	Höfchenstr. 85 (ul. T. Zielińskiego)	1
127	Höfchenstr. 95 (ul. T. Zielińskiego)	2
128	Höfchenstr. 96 (ul. T. Zielińskiego)	8
129	Höfchenstr. 99 (ul. T. Zielińskiego)	7
130	Höfchenstr. 101 (ul. T. Zielińskiego)	1

Lp.	Ulica i numer domu	Liczba osób
131	Junkernstr. 33/35 (ul. Ofiar Oświęcimskich)	3
132	Friedrich-Karl Str. 11 (ul. Inowrocławska)	1
133	Karuthstr. 12 (ul. Ziemowita)	1
134	Kleinburgerstr. 15 (ul. Januszowicka)	2
135	Klosterstr. 83 (ul. gen. R. Traugutta)	1
136	Kopischstr. 65 (ul. Stalowa)	3
137	Königsplatz 3a (pl. Jana Pawła II)	1
138	Körnerstr. 5 (ul. Trwała)	2
139	Körnerstr. 10 (ul. Trwała)	2
140	Körnerstr. 11/13 (ul. Trwała)	3
141	Körnerstr. 17 (ul. Trwała)	2
142	Körnerstr. 24/26 (ul. Trwała)	18
143	Körnerstr. 44 (ul. Trwała)	3
144	Kronprinzenstr. 15 (ul. Gwiazdzista)	5
145	Kronprinzenstr. 16 (ul. Gwiazdzista)	1
146	Kronprinzenstr. 30 (ul. Gwiazdzista)	3
147	Kronprinzenstr. 40 (ul. Gwiazdzista)	5
148	Kronprinzenstr. 53 (ul. Gwiazdzista)	6
149	Kronprinzenstr. 64 (ul. Gwiazdzista)	5
150	Kürassierstr. 8 (al. gen. J. Hallera)	1
151	Kürassierstr. 20 (al. gen. J. Hallera)	1
152	Kürassierstr. 151 (al. gen. J. Hallera)	2
153	Kürassierstr. 153 (al. gen. J. Hallera)	2
154	Lehmgrubenstr. 43 (ul. Gliniana)	2
155	Lothringer Str. 4 (ul. nie istnieje)	7
156	Lothringer Str. 5 (ul. nie istnieje)	8
157	Lothringer Str. 8 (ul. nie istnieje)	6
158	Lothringer Str. 13 (ul. nie istnieje)	1
159	Luisenstr. 3 (ul. Jęczmienna)	1
160	Luisenstr. 33 (ul. Jęczmienna)	2
161	Menzelstr. 75/77 (ul. Sztabowa)	1
162	Neudorfstr. 2 (ul. Komandorska)	4
163	Neudorfstr. 18 (ul. Komandorska)	2
164	Neudorfstr. 37 (ul. Komandorska)	5
165	Neudorfstr. 68 (ul. Komandorska)	2
166	Neudorfstr. 82 (ul. Komandorska)	2
167	Neudorfstr. 84 (ul. Komandorska)	1

Lp.	Ulica i numer domu	Liczba osób
168	Neue Graupenstr. 3/4 (ul. Sądowa)	5
169	Neue Graupenstr. 7 (ul. Sądowa)	2
170	Neue Graupenstr. 17 (ul. Sądowa)	6
171	Neue Weltgasse 2/4 (ul. Nowy Świat)	2
172	Nikolaistadtgraben 16 (ul. Podwale)	6
173	Opitzstr. 1 (ul. Żelazna)	1
174	Opitzstr. 28 (ul. Żelazna)	4
175	Opitzstr. 36 (ul. Żelazna)	1
176	Oranienstr. 4 (ul. Wandy)	1
177	Rehdigerstr. 28 (ul. I.L. Pereca)	1
178	Reuschestr. 47/48 (ul. Ruska)	4
179	Reuschestr. 52 (ul. Ruska)	6
180	Reuschestr. 57 (ul. Ruska)	2
181	Rossmarkt 13 (ul. K. Szajnochy)	4
182	Rossmarkt 14 (ul. K. Szajnochy)	7
183	Sadowastr. 14 (ul. Swobodna)	1
184	Sadowastr. 32 (ul. Swobodna)	2
185	Sadowastr. 34 (ul. Swobodna)	3
186	Sadowastr. 40 (ul. Swobodna)	5
187	Sadowastr. 45 (ul. Swobodna)	2
188	Sadowastr. 48 (ul. Swobodna)	1
189	Sadowastr. 69 (ul. Swobodna)	3
190	Sadowastr. 73 (ul. Swobodna)	4
191	Sadowastr. 75 b (ul. Swobodna)	1
192	Scharnhorststr. 5 (ul. Jastrzębia)	2
193	Scharnhorststr. 10 (ul. Jastrzębia)	3
194	Schillerstr. 6 (ul. nie istnieje)	2
195	Schillerstr. 6 (ul. nie istnieje)	1
196	Schmiedebrücke 55 (ul. Kuźnicza)	2
197	Schuhbrücke 33 (ul. Szewska)	1
198	Schweidnitzer Stadtgraben 25 (ul. Podwale)	3
199	Schweidnitzer Stadtgraben 28 (ul. Podwale)	4
200	Schweidnitzer Str. 19 (ul. Świdnicka)	1
201	Schweidnitzer Str. 37 (ul. Świdnicka)	4
202	Schwerinstr. 2 (ul. Skwierzyńska)	3
203	Schwerinstr. 31 (ul. Skwierzyńska)	1
204	Schwerinstr. 58 (ul. Skwierzyńska)	3

Lp.	Ulica i numer domu	Liczba osób
205	Schwertstr. 6 (ul. Nabycińska)	5
206	Schwertstr. 9 (ul. Nabycińska)	2
207	Franz-Seldte-Platz 7 (pl. Hirszfelda)	3
208	Franz-Seldte-Platz 9 (pl. Hirszfelda)	4
209	Siebenhufenerstr. 10 (ul. Tęczowa)	1
210	Sonnenstr. 5 (ul. I. Pawłowa)	1
211	Sonnenstr. 8 (ul. I. Pawłowa)	1
212	Sonnenstr. 14 (ul. I. Pawłowa)	3
213	Sonnenstr. 15 (ul. I. Pawłowa)	12
214	Sonnenstr. 19 (ul. I. Pawłowa)	10
215	Sonnenstr. 21 (ul. I. Pawłowa)	11
216	Sonnenstr. 25 (ul. I. Pawłowa)	1
217	Sonnenstr. 28 (ul. I. Pawłowa)	13
218	Sonnenstr. 38 (ul. I. Pawłowa)	13
219	Sonnenstr. 39 (ul. I. Pawłowa)	2
220	Sonnenstr. 46 (ul. I. Pawłowa)	1
221	Herbert-Stanetzki Str. 26 (ul. Tarnopolska)	1
222	Steinstr. 3/5 (ul. Kamienna)	3
223	Steinstr. 65 (ul. Kamienna)	3
224	Strasse der SA 13 (ul. Powstańców Śląskich)	2
225	Strasse der SA 25a (ul. Powstańców Śląskich)	5
226	Strasse der SA 28/30 (ul. Powstańców Śląskich)	4
227	Strasse der SA 52 (ul. Powstańców Śląskich)	1
228	Strasse der SA 54 (ul. Powstańców Śląskich)	2
229	Strasse der SA 95 (ul. Powstańców Śląskich)	1
230	Strasse der SA 187 (ul. Powstańców Śląskich)	3
231	Strasse der SA 196 (ul. Powstańców Śląskich)	1
232	Taschenstr. 20 (ul. ks. P. Skargi)	3
233	Tauentzienplatz 1 b (pl. Kościuszki)	1
234	Tauentzienplatz 1 (pl. Kościuszki)	1
235	Tauentzienplatz 27 (pl. Kościuszki)	2
236	Tauentzienplatz 53 (pl. Kościuszki)	5
237	Tauentzienplatz 55 (pl. Kościuszki)	7
238	Tauentzienplatz 60 (pl. Kościuszki)	1
239	Telegraphenstr. 3 (ul. Kościuszki)	1
240	Telegraphenstr. 4 (ul. Kościuszki)	5
241	Telegraphenstr. 6 (ul. Kościuszki)	8

Lp.	Ulica i numer domu	Liczba osób
242	Telegraphenstr. 8 (ul. Kościuszki)	2
243	Trinitasstr. 4 (ul. Trójcy Św.)	9
244	Trinitasstr. 5 (ul. Trójcy Św.)	2
245	Trinitasstr. 8 (ul. Trójcy Św.)	1
246	Trinitasstr. 13 (ul. Trójcy Św.)	2
247	Viktoriastr. 16 (ul. Lwowska)	6
248	Viktoriastr. 23 (ul. Lwowska)	3
249	Viktoriastr. 24 (ul. Lwowska)	3
250	Viktoriastr. 27 (ul. Lwowska)	1
251	Viktoriastr. 33 (ul. Lwowska)	1
252	Viktoriastr. 61 (ul. Lwowska)	6
253	Viktoriastr. 67 (ul. Lwowska)	3
254	Viktoriastr. 73 (ul. Lwowska)	2
255	Viktoriastr. 81 (ul. Lwowska)	1
256	Viktoriastr. 89 (ul. Lwowska)	1
257	Viktoriastr. 91 (ul. Lwowska)	2
258	Viktoriastr. 104a (ul. Lwowska)	3
259	Viktoriastr. 104b (ul. Lwowska)	3
260	Viktoriastr. 107 (ul. Lwowska)	4
261	Viktoriastr. 114 (ul. Lwowska)	2
262	Viktoriastr. 115 (ul. Lwowska)	3
263	Viktoriastr. 116 (ul. Lwowska)	2
264	Viktoriastr. 117/119 (ul. Lwowska)	2
265	Viktoriastr. 121 (ul. Lwowska)	2
266	Wallstr. 5 (ul. P. Włodkowica)	8
267	Wallstr. 7/9 (ul. P. Włodkowica)	6
268	Wallstr. 11 (ul. P. Włodkowica)	5
269	Wallstr. 13 (ul. P. Włodkowica)	4
270	Wallstr. 14 (ul. P. Włodkowica)	8
271	Wallstr. 16 (ul. P. Włodkowica)	6
272	Wallstr. 25 (ul. P. Włodkowica)	7
273	Wallstr. 31 (ul. P. Włodkowica)	6
274	Wallstr. 33 (ul. P. Włodkowica)	10
275	Wallstr. 35 (ul. P. Włodkowica)	1
276	Wallstr. 37 (ul. P. Włodkowica)	4
277	Wildenbruchstr. 10 (ul. Sieradzka)	2
278	Willmannstr. 1/3 (ul. Szczepińska)	3

Lp.	Ulica i numer domu	Liczba osób
279	Willmannstr. 8 (ul. Szczepińska)	3
280	Zimmerstr. 1 (ul. J. Lelewela)	1
281	Zimmerstr. 4a (ul. J. Lelewela)	13
282	Zimmerstr. 5/7 (ul. J. Lelewela)	4
283	Zimmerstr. 6 (ul. J. Lelewela)	1
284	Zimmerstr. 9 (ul. J. Lelewela)	1
285	Zimmerstr. 11 (ul. J. Lelewela)	3
286	Zimmerstr. 12 (ul. J. Lelewela)	6
287	Zimmerstr. 23 (ul. J. Lelewela)	1
288	Neuendorf G/Fürstenwalde	2
289	Waldenburg (Wałbrzych)	1
290	brak	1

Osoby wycofane z transportu z 25 listopada 1941 r.

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Wrocławski adres	Uwagi
1	Badrian Frieda z d. Nelbe	8.6.1887 Birkenthal	Augustastr. 53	
2	Badrian Wolf	31.5.1882 Imielin	Augustastr. 53	
3	Bannas Kurt Gustav	10.12.1902 Pleschen	Lehmgrubenstr. 43	
4	Basch Margarete z d. Nikolaier	2.1.1883 Neisse		
5	Behnsch Lucie Alice z d. Radlauer	16.1.1891 Breslau	Gutenbergstr. 37	VIII akcja
6	Danziger Georg	2.11.1897 Breslau	Friedrich-Wilhelmstr. 25	VII akcja
7	Danziger Liesa z d. Gutstadt	18.11.1902 Freiburg	Friedrich-Wilhelmstr. 25	
8	Danziger Günter	27.4.1935 Breslau	Friedrich-Wilhelmstr. 25	
9	Dobschiner Jakob	26.5.1893 Düsseldorf	Sonnenstr. 38	
10	Epstein Dieter	19.8.1933 Breslau	Lessingstr. 11	
11	Epstein Gad	10.5.1939 Breslau	Lessingstr. 11	
12	Epstein Georg	27.5.1906 Breslau	Lessingstr. 11	
13	Epstein Gertrud Bertha z d. Kremser	8.06.1908	Lessingstr. 11	
14	Epstein Peter	7.1.1937 Breslau	Lessingstr. 11	
15	Friedländer Auguste	5.11.1913 Breslau	Gräbschenerstr. 51	VIII akcja
16	Hauschner Hilda z d. Fischer	22.10.1891 Kempen	Hohenzollernstr. 31	VIII akcja + 28.8.1944

Lp.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Wrocławski adres	Uwagi
17	Jacob Georg	11.7.1895 –	Telegraphenstr. 6	
18	Korn Henriette z d. Jakobowitz	5.2.1875 Neumittel- walde	Willmannstr. 7	V akcja + 13.9.1943
19	Korn Simon	14.3.1883 Grabow	Willmannstr. 7	V akcja
20	Lazarus Marta	27.9.1889 Glatz	Goethestr. 24	
21	Leiser Edith z d. Cohn	17.4.1923 Breslau	Kronprinzenstr. 30	
22	Leiser Werner	8.12.1920 Breslau	Kronprinzenstr. 30	
23	Rosenthal Else z d. Honigbaum	15.2.1889 Bralin	Goethestr. 9	VII akcja
24	Rosenthal Hugo	23.6.1879 Oppeln	Sonnenstr. 21	
25	Russ Hildegard z d. Bentscher	21.2.1904 Breslau	Neue Taschenstr. 13	III akcja
26	Sander Ida z d. Woyan	4.3.1897 Breslau	Höfchenstr. 96	
27	Sander Werner	5.8.1902 Breslau	Höfchenstr. 96	
28	Tausk Herta	29.3.1885 Trebnitz	Sadowastr. 32	II akcja
29	Tausk Rosalie z d. David	11.5.1852 Nakel	Sadowastr. 32	IX akcja + 3.3.1944
30	Ritter Elli	7.5.1888 Liegnitz	Gutenbergstr. 9	VIII akcja

Powiadomienie gminy żydowskiej skierowane do nadprezydenta finansowego
o rzeczach przejętych po wysiedlonych Żydach

Jüdischer Kultusverein
Synagogen-Gemeinde E.V.

Breslau 1, Wallstrasse 9

Herrn
Oberfinanzpräsidenten Breslau
Hardenbergstr. 11/13
Zimmer 242

Einziehung des Vermögens ausgesiedelter Juden.

Wir weisen darauf hin, dass sich in der Verwahrung unserer Kleiderkammer die in der Anlage aufgeführten Bekleidungsstücke und sonstigen Gegenstände befinden, die nach Abschluss der Aussiedlungsaktion aus dem Schiesswerder, wo die zur Aussiedlung bestimmten Personen untergebracht waren, zurückgekommen und uns zur Aufbewahrung übergeben worden sind.

Wir gestatten uns, darauf aufmerksam zu machen, dass die Gegenstände von uns zur Verfügung der dortigen Amtsstelle bereitgehalten werden.

Der Vorstand der Synagogen-Gemeinde

/-/ Kohn

1 Anlage

/Dr. Georg Israel Kohn/

AP Wrocław, USPD 1408, s. 330.

Verzeichnis
der aus dem Schiesswerder zurückgekommenen Bekleidungsstücke
und sonstigen Gegenstände

- 1 Handtasche (Laband)
- 1 Büchertasche
diverse Schulbücher
- 1 Handtasche
- 1 Geldbeutel (Gerstel Goethestr. 8)
- 1 Geldtasche
- 1 Markenmappe
- 2 Steppdecken
- 1 pr. Damenschuhe
- 1 Morgenrock
- 2 Kleider
- 2 Nachthemden
- 1 kl. Kissen
- 1 Hüftgürtel
- 1 Korsett
- 1 Herren-Nachthemd
- 1 Damenhemd
- 1 Bettlaken
- 4 Kopfkissen
- 1 Gürtel
- 1 Wolledecke
- 1 Deckbett mit 3 Kissen
- 2 Rollen Garn
- 1 Fingerhut
- 3 Rollen Stopfgarn
- 1 Zentimetermass
- 1 Karton Stopfwohle
diverse Knöpfe u. Nähseide,
diverse Medikamente
- 1 Brille
- 1 Scheere
- 1 Bürste
- 4 Löffel
- 5 Gabeln
- 2 Messer
- 1 Kennkarte Paula Sara Böhm – Beuthen O/S Kenn-Nr. A 08916. Vorstehende
Sachen stehen bis auf weiteres zur Verfügung.

Breslau, den 11.12.41

AP Wrocław, USPD 1408, s. 331.

Pismo wrocławskiego gestapo do nadprezydenta finansowego
w sprawie przejęcia mienia Żyda Kurta Schiftana

Geheime Staatspolizei
Staatspolizeileitstelle Breslau
Br.-Nr. II B 3 – 2673/41

Breslau, den 4. Dezember 1941.

An den
Herrn Oberfinanzpräsidenten
in B r e s l a u

Betrifft: Vermögen des Juden Kurt Israel Schiftan,
geb. am 30.4.95 in Bernstadt Kr. Oels, zuletzt hier,
Franz Seldte Platz 9 wohnhaft gewesen.

Vorgang: Ohne.

Der Obengenannte ist am 25.11.41 nach Kauen evakuiert worden. Durch Erlass des Reichsinnenministers vom 5.11.41 ist der Genannte als Volks- und Staatsfeind erklärt und das gesamte Vermögen des Genannten eingezogen worden. Um das gesamte Vermögen des Genannten zentral erfassen zu können, bitte ich zu veranlassen, dass die Verfügung des Herrn Regierungspräsidenten zurückgezogen wird und die vorhandenen Vorgänge nach hier abgegeben werden.

L.S.
Kanzlei
10

Im Auftrage:
gez. Hartmann /I.V./
Beglaubigt
/-/ Marx
Büroangestellte

AP Wrocław, USPD–KMŻ 3064, s. 11.

Pismo wrocławskiego gestapo do nadprezydenta finansowego
w sprawie majątku Żyda Egona Schäffera

Geheime Staatspolizei
Staatspolizeileitstelle Breslau
Br.-Nr. 1569/41 – I C 4.

Breslau, den 19. Januar 1942

An den
Herrn Oberfinanzpräsidenten Niederschlesien
z. Hd. des Herrn Oberregierungsrats Dr. Schwarz
– o.V.i.A. –

in B r e s l a u

Hardenbergstrasse.

Betrifft: Vermögen des Juden Egon Israel S c h ä f f e r,
geb. am 28.7.1888 in Breslau und seine Ehefrau Käthe Sara
geb. Lichtenthal, beide zuletzt in Breslau, Gutenbergstr. 22
wohnhaft gewesen.

Vorgang: Evakuierung der Juden am 25.11.1941.

Anlagen: 9.

Die o.g. Juden sind am 25.11.1941 evakuiert worden (Liste der Evakuierten nr 910 und 911). Da somit ihr Vermögen durch die dortige Dienststelle zur Verwertung gelangt, ist die mit hiesiger Verfügung vom 4.12.1941 – B.Nr. II B 3 – 3072/41 – ergangene Sicherstellungsanordnung nunmehr gegenstandslos geworden. Alle Stellen, an die von hier aus Sicherstellungsanordnungen ergangen sind, habe ich davon in Kenntnis gesetzt und gleichzeitig auf die dortige Zuständigkeit hingewiesen.

In der Anlage überreiche ich die in dieser Angelegenheit bisher hier eingegangenen Schreiben des Wirtschaftsprüfers, Herrn Gerhard M i s c h k e, dem entsprechende Abgabennachricht zugegangen ist.

Im Auftrage:

/-/ L i s c h k a

S.

AP Wrocław, USPD–KMŽ 3014, s. 23.

Informacja komisarza generalnego w Kownie o niemożności udzielenia informacji o losie deportowanych Żydów skierowana do nadprezydenta finansowego we Wrocławiu

Der Generalkommissar
in Kauen

Kauen, den 4. Febr. 1942

II R 314 –19/42.

An
den Herrn Oberfinanzpräsidenten
in B r e s l a u

Anliegend übersende ich eine Eingabe des Konsulenten Dr. Kurt Israel Mandowsky in Breslau vom 4. Januar 1942, gerichtet an den Deutschen Generalkonsul in Kauen, nebst ihren Anlagen. Ich bitte, von dem Inhalt der Eingabe Kenntnis zu nehmen, und bemerke, dass der Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des SD in Kauen mir auf die Anfrage nach dem Verbleib der Juden Margot Sara Skalla (früher Strauch), Johanna Sara Mandowsky, Ernst Israel und Käthe Sara Mandowsky, sämtlich aus Breslau, folgende Antwort erteilt hat:

Über den Aufenthalt der oben angeführten Juden kann aus sicherheitspolizeilichen Gründen keine Auskunft gegeben werden. Die über sie vorhandenen Akten können beigelegt werden. Von einem Bescheide an den Konsulenten Mandowsky sehe ich unter den angegebenen Umständen ab.

I.A.

Gez. Deynet

Beglaubigt

/–/ Staney, Justizinsp.

AP Wrocław, USPD–KMŻ 3313, s. 33.

Die erste Deportationsaktion Breslauer Juden vom 25. November 1941

Zusammenfassung

Die „Endlösung der Judenfrage“ in Breslau begann mit der sog. I. Aktion am 25. November 1941. In den vorangegangenen Tagen konzentrierte die Gestapo im Etablissement Schiesswerder 1000 zur Deportation benannte Juden. Nach Abnahme detaillierter Vermögenserklärungen erfolgte mittels Verfügung des Regierungspräsidenten die Einziehung des gesamten Vermögens zugunsten des III. Reichs. Am 25. November wurden die Betroffenen am Odertorbahnhof in einen Transportzug überführt und nach Kowno in das dortige Fort IX deportiert. Mitsamt einem ähnlichen Transport aus Wien wurden die Breslauer Juden am 29. November 1941 durch Angehörige des Einsatzkommandos 3 (Einsatzgruppe A) der Sicherheitspolizei und litauische Hilfspolizisten exekutiert.

Der Verfasser untersucht die Durchführung der als Abschiebungs- bzw. Evakuierungsaktion bezeichneten Deportation, charakterisiert die Zusammensetzung des Transports und präsentiert die Personalien von 935 der insgesamt 1000 Deportierten, die wegen der nicht bekannten Gestapo-Transportliste von besonderem Wert sind. Er benutzt dabei vorwiegend die überlieferten Akten des für die Einziehung und Verwertung des Vermögens der Deportierten zuständigen Oberfinanzpräsidenten von Niederschlesien.